

#3 SEPTEMBER 2023

OPLINIE

AFMP

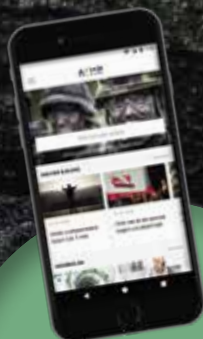
HULPHONDEN
voor veteranen met
PTSS

HOE
FUNCTIONEERT
DE AFMP?

NISA ZOEKT
vrijwilligers

AFMP-APP
VOLOP
INFORMATIE IN
THE POCKET!

VASTE
AANSTELLING VOOR
MANSCHAPPEN

HET MOET ANDERS!

DE NIEUWSTE OPLINIE ligt voor je en dit is alweer de derde editie van mijn voorwoord. Hier heb ik te weinig ruimte om alles kwijt te kunnen over wat ons als AFMP en mij als voorzitter bezighoudt. Daarom bekijken we of ik hierover in een online blog in de nabije toekomst uitgebreider ga communiceren.

Wat mij de afgelopen tijd bezighield? In elk geval mijn vakantie. Even een moment van rust om op andere gedachten te komen dan over het overleglandschap. Samen met goede vrienden ben ik op pad geweest en we genoten volop. Ik hoop dat jullie allemaal een goede vakantie hebben gehad en nu met frisse moed het tweede halfjaar ingaan. Blijf soms tijd maken voor jezelf en voor elkaar! Dat maakt de wereld beter.

Onze communicatieman Bart en ik zijn onlangs bijvoorbeeld naar Bronbeek geweest om met één van onze daar wonende leden in gesprek te gaan. Dat was mooi en emotioneel! Verder was ik bij het afscheid van kaderraadslid Peter de Block van de Genie. Van het afscheid en ons Bronbeekbezoek tref je elders in Oplinie artikelen aan.

Zoals bekend is de AFMP aangesloten bij de ACOP en vanuit die centrale betrokken bij het overleg met Defensie. Er zijn veel meer bij de ACOP aangesloten bonden, zoals de Nederlandse Politiebond. De FNV is hiervan het bekendste voorbeeld. Binnen de ACOP is er ook overleg en daar verkondigen wij onze standpunten en komen wij op voor de belangen van leden. Dat doet iedereen daar en soms zijn er zaken waarbij we elkaar niet vinden. Zo gaat dat in onderhandelland. Dat zien we ook dagelijks binnen Defensie gebeuren. Toch een opmerking over die 'anderen': wij kunnen geen verantwoordelijkheid nemen voor wat een andere bond doet of zegt. Als iets ons niet bevalt, gaan we hierover in discussie en nemen we een stevig standpunt in. Alle acties die ingaan tegen de wet of die gevaar opleveren voor onze leden verwerpen wij.

En dan toch iets over de relatie met Defensie. Voortdurend wordt er gesproken over vertrouwen en samenwerking, maar dat is nog veel te vaak niet te zien. Nog steeds zijn er leiders die zonder overleg zaken doorvoeren of veranderen.

**'BLIJF TIJD
MAKEN VOOR
JEZELF EN
VOOR ELKAAR'**

Hieruit spreekt geen vertrouwen. Het zou de organisatie sieren als zij leiders hierop aanspreekt.

De centrales gaan steeds vaker vanuit een positieve grondhouding het overleg met Defensie aan. Na overleg in o.a. het SOD geven zij aan dat zaken kunnen worden opgepakt, uitgewerkt en doorgevoerd. Maar dan stukt het en hiervan krijgen de centrales de schuld. En dit terwijl Defensie vaak zelf niet doorpakt. Te weinig mensen, capaciteit, kwaliteit, falend leiderschap, zeg het maar. Wij willen meewerken en -denken, maar Defensie moet zelf doorpakken. Denk eens aan alle zaken uit het avw-akkoord 2021-2023 die nog moeten worden uitgewerkt. Maar het kan ook goed gaan, zoals met de vaste contracten voor manschappen. Door de afspraken hierover kunnen wij de mensen behouden en een toekomstperspectief bieden. Zo kan het dus ook!

Op samenwerkingsgebied is er ook nog veel niet pluis. Het DCHR kan het werk niet aan en we blijven verzanden in juridische procedures. Nog te vaak worden subjectieve besluiten genomen en slaat niemand met de vuist op tafel. Onze juristen bieden leden vaak de helpende hand in duidelijke situaties. Uiteindelijk komt het dan toch weer neer op bezwaren maken. Vervolgens moet Defensie jaarlijks diep in de buidel tasten om alle dwangsommen te betalen. Wij hebben het hier ook over gemeenschapsgeld. Daarom kan en moet het anders!

Ruud Bergsma
Voorzitter AFMP

06
OGRV'ERS DOEN ANONIEM
HUN VERHAAL OVER GROTE
WERKDruk

→ Veel collega's van Object Grondverdediging (OGRV), onderdeel van het dienstvak luchtvaarttroepen binnen de Koninklijke Luchtmacht, ervaren al jarenlang een fikse werkdruk. Hierdoor krijgen zij ook in hun privéleven met uiteenlopende moeilijkheden te maken. Want hoe kun je rekening houden met jouw partner en/of gezin, als jouw werkrooster voor de zoveelste keer wordt omgegooid? Aan de hand van drie deel-thema's doen enkele OGRV'ers anoniem hun schrijvende verhaal.

20
OUD-MILITAIR COR
KEIJZER HEEFT LEVEN
TERUG DANKZIJ
HULPHOND

→ Door een heftige gebeurtenis tijdens zijn werk als nachtbewaker was oud-militair Cor Keijzer ineens weer met zijn hoofd terug in Libanon, het land waarnaar hij jaren geleden werd uitgezonden als mag-schutter. Later ontdekte hij in het Centraal Militair Hospitaal dat hij in Libanon chronische PTSS had opgelopen. Na 12 jaar lang diverse therapieën en medicijnen te hebben gehad, kreeg hij uiteindelijk naar eigen zeggen 'zijn leven terug' dankzij de hulphond Koen.

15
ALLE MILITAIRE COLLEGA'S
HEBBEN ZEKERHEID VAN
VASTE BAAN

→ De vakbonden maakten met Defensie afspraken over vaste aanstellingen voor manschappen. Dankzij de afspraken krijgen alle collega's in diverse rangen en standen, die FPS2 zijn of worden, een vaste aanstelling. Deze aanstelling kan alleen worden geweigerd als zij aantoonbaar niet goed functioneren. Alle militaire collega's hebben nu de zekerheid van een vaste baan.

18
AFMP-VOORZITTER
BEZOEKT 94-JARIG
AFMP-LID IN BRONBEEK

→ Cees Kroonenburg (94) is één van de zeven AFMP-leden die wonen in Bronbeek, het in Arnhem gevestigde verzorgingstehuis voor veteranen van de Nederlandse krijgsmacht en het voormalig Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (KNIL). AFMP-voorzitter Ruud Bergsma vereerde Cees met een bezoek in Bronbeek, waar hij sinds 1,5 jaar vertoeft met zo'n veertig andere oud-militairen.

EN VERDER

- 04** Bondig – Werk en inkomen
- 10** AFMP-post
- 12** Verwachtingsmanagement crux bij vernieuwingen
- 16** Bondig - Vereniging
- 25** NISA zoekt vrijwilligers
- 26** EUROMIL: AFMP houdt vinger aan de pols
- 28** Infographic: hoe functioneert de AFMP?
- 30** AFMP-kaderlid Peter de Block neemt afscheid
- 31** Puzzel
- 32** Contact met de AFMP
- 34** FNV-ledenvoordeel
- 36** Achterpagina: Gavin Bruggeman

WEL DEGELIJK BESTEMMINGS- WIJZIGING MOGELIJK TIJDENS DIENPLICHT

→ Af en toe wordt de AFMP benaderd door leden, die tijdens hun dienplicht de overstap naar een ander OPCO willen maken. Vaak krijgen zij van het zendende OPCO te horen dat dit niet kan omdat de dienplicht nog loopt of omdat ze nog niet beschikbaar zijn. De AFMP maakte onlangs met succes bezwaar tegen de weigering van de Koninklijke Marine om een militair tijdens de dienplicht te laten overgaan naar het Commando Landstrijdkrachten (CLAS). Volgens een nota van REPOS kan het bestaan van een dienplicht of de beschikbaarheid van een militair namelijk geen reden zijn om een bestemmingswijziging af te wijzen.

IS JOUW PROEFTIJD ALS BURGER MEER DAN 6 MAANDEN?

→ Recent kregen wij enkele burgermedewerkers op het net die bij hun werkgever een proeftijd hebben die langer is dan zes maanden. Dit is mogelijk in strijd met de EU-richtlijn transparante en voorstelbare arbeidsvoorwaarden, waarin is vastgelegd dat deze proeftijd maximaal een half jaar mag zijn. Ben jij burgerambtenaar bij Defensie en overschrijdt jouw proeftijd deze termijn? Neem dan contact met ons op via ib@afmp.nl. Aan de hand van jouw melding en die van collega-burgers bijten we ons de komende tijd vast in dit onderwerp.

HERSTELOPERATIE REISKOSTEN

→ Met ingang van 1 juli 2022 is er sprake van een nieuwe tegemoetkoming woon-werkverkeer. Omdat deze tegemoetkoming pas in december vorig jaar daadwerkelijk is ingevoerd, vonden in die maand en in mei van dit jaar nabetaalingen plaats. Onlangs liet Defensie ons en de andere bonden weten dat de nabetaalingen niet in alle gevallen goed zijn berekend. Die foutieve berekeningen zijn in augustus hersteld.

Heb jij in augustus ook een nebetaling of terugvordering gehad en twijfel je aan de bedragen? Lees dan het volledige bericht via: www.afmp.nl/actueel/nieuws-and-blogs/hersteloperatie-reiskosten.

GA JE MET LEEFTIJDSONTSLAG EN BEN JE ZIEK?

→ Militairen of burgers die met leeftijdsontslag gaan en op dat moment ziek zijn, krijgen van Defensie vaak het advies om zich beter te melden. Wij adviseren jou echter om hieraan geen gevolg te geven. Dit is namelijk niet nodig en kan zelfs ongunstig voor je uitpakken. Ga je met leeftijdsontslag en ben je op hetzelfde moment ziek? Neem dan voor advies contact op met onze afdeling individuele belangenbehartiging via: ib@afmp.nl.

CHECK ONZE INFO OVER JOUW KLIKMAAND!

→ Nog altijd kloppen diverse leden bij ons aan, bij wie de klikmaand is gewijzigd zonder dat er een periodiek is toegekend. Het gaat om militairen die vorig jaar na voltooiing van de MWO zijn bevorderd tot tweede luitenant en daarna de VTO zijn gaan volgen. Bij de plaatsing op functie na voltooiing van de VTO is ineens besloten de klikmaand van september in juli te wijzigen. Lees voor meer info het volledige bericht hierover op onze site: www.afmp.nl/actueel/nieuws-and-blogs/let-op-je-klikmaand.

NEEM DIT JAAR NOG JOUW OVERGANGS- VERLOF OP!

→ Heb jij nog verlof staan dat je hebt opgebouwd vóór 1 januari 2019? Wees dan gewaarschuwd: je kunt dit zogenoemde overgangsverlof alleen nog opnemen tot 1 januari 2024. Heb je dit op 31 december 2023 nog steeds niet gedaan? Dan vervalt dit verlof en de houdbaarheid hiervan kun je niet verlengen. Om een veelgehoord misverstand uit de wereld te helpen: dit staat los van de in het arbeidsvoorwaardenakkoord 2021-2023 aangekondigde verlenging van de bewaarmijn van het vakantieverlof over 2021 en 2022. In dat akkoord is afgesproken dat het verlof over 2021 kan worden opgenomen tot 1 januari 2025 en het verlof over 2022 tot 1 januari 2026. Lees het volledige bericht via: www.afmp.nl/actueel/nieuws-and-blogs/neem-dit-jaar-nog-jouw-overgangsverlof-op.

ARBEIDSVOORWAARDEN- INZET DEFENSIEBONDEN VOOR 2024 BEKEND

→ Nadat de (inmiddels demissionaire) minister van Defensie haar arbeidsvoorwaardeninzet voor 2024 aan het Sectoroverleg Defensie bekendmaakte, hebben onlangs ook de centrales van overheidspersoneel bij de sector Defensie (SCODef) hun gezamenlijke inzet aangeboden aan het SOD. De afgelopen tijd hebben onze kaderleden jullie wensen voor de onderhandelingen hierover opgehaald. Daarbij werd duidelijk dat, gezien de enorme inflatie van het afgelopen jaar, de nadruk er wat jullie betreft bij deze onderhandelingen op ligt dat zo snel mogelijk zoveel mogelijk geld naar onze leden wordt gebracht. Dat neemt niet weg dat er ook zeker nog andere zaken zijn die aandacht nodig hebben en waarover afspraken moeten worden gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn verbeteringen in het loongebouw voor het burgerpersoneel, duidelijkheid over de verschillende inzetvormen voor militairen en de daarmee samenhangende voorzieningen en beloningen, het verbeteren van de rechtspositie van reservemilitairen en verbetering van voorzieningen en vergoedingen voor in het buitenland geplaatste defensiemedewerkers. Lees het volledige artikel op onze website: www.afmp.nl/actueel/nieuws-and-blogs/arbeidsvoorwaardeninzet-defensiebonden-voor-2024-bekend.

GA IN BEZWAAR TEGEN LOONSTROOK MET UITBETAALDE VAKANTIE-UREN

→ Ga je uit dienst en krijg je nog vakantie-uren uitbetaald? Dan kunnen wij bezwaar voor je maken tegen de loonstrook waarop de uitbetaling van deze uren zichtbaar is. Defensie heeft inmiddels erkend dat onder andere het werkgeversdeel van de pensioenpremie en het financiële voordeel van de eigen ziektekostenverzekering voor militairen in het vakantieloon moeten worden meegenomen. De uitvoering is echter nog niet gereed. Daarom is het nodig tijdig - dat wil zeggen binnen zes weken - bezwaar te maken. Dit kan de AFMP voor je doen.

Grote werkdruk voor
collega's van Object
Grondverdediging (OGRV)

**'IK KRIJG HET
ALLEMAAL NIET
MEER VERKOCHT
AAN MIJN GEZIN'**

De redactie van OpLinie vindt het hoog tijd om uitgebreid aandacht te besteden aan de grote werkdruk die veel collega's van Object Grondverdediging (OGRV) al (jaren)lang ervaren. De OGRV is onderdeel van het dienstvak luchtvaarttroepen binnen de Koninklijke Luchtmacht. Door alle werklast worden de daar actieve collega's ook in hun privéleven met allerlei problemen geconfronteerd. Want hoe kun je rekening houden met jouw partner en/of gezin, als jouw werkrooster van het ene op het andere moment wordt omgegooid en dit voor de zoveelste keer?

OM JE EEN INDRUK TE GEVEN

van alle moeilijkheden die zij ervaren, vertellen enkele OGRV-collega's anoniem hun verhaal. Dit doen zij aan de hand van drie deelthema's: Structurele uithulp en lastminute (rooster-)wijzigingen, Impact op familie en/of gezin én Invloed op getraindheid. Ron Segers schetst als sectorhoofd Luchtmacht van de AFMP eerst de achtergrond en de oorzaken van de grote werkdruk. "De moeilijkheden zijn in 2012 en 2013 begonnen, toen de helft van de totale OGRV-organisatie en dus heel wat stoelen zijn wegbezuinigd," verduidelijkt Ron. "Het gevolg was dat de OGRV destijds te maken kreeg met een zware onderbezetting, terwijl daarna het aantal taken alleen maar toenam."

GROTERE WERKLAST

Aanvankelijk konden de bestaande OGRV-collega's volgens Ron redelijk goed hun werk doen in deze lastige situatie. "Toen zij door

personeelstekorten ook op andere plekken moesten uithelpen, verergerden hun moeilijkheden echter. Omdat er sindsdien niet echt iets is verbeterd, is hun situatie in de jaren daarna alleen maar nijpender geworden. Hun werkdruk is groot, zij moeten vaak elders uithelpen waardoor zij niet meer kunnen trainen en zij lopen binnen hun gezin tegen allerlei problemen aan, omdat hun agenda van het ene op het andere moment wordt omgegooid. Ik hoor zelfs schrijnende verhalen van jongens, die gaan scheiden van hun vrouw omdat zij niet meer kan omgaan met alle onzekerheid en lastminute veranderingen in de agenda's. Je kunt je voorstellen hoe triest dit is als zij samen kinderen hebben."

Ron noemt het 'volstrekt onacceptabel' dat de werkgever zich stelselmatig niet houdt aan de werk- en rusttijdenregeling. "Door het gebrek aan personeel lijkt het logisch dat dit gebeurt, maar hieraan moet snel een einde komen. Goede en structurele oplossingen zijn nodig. Door alle ervaren

werkdruk gaan diverse collega's de dienst uit of overwegen dit te doen. Zij solliciteren bijvoorbeeld naar functies bij de Koninklijke Marechaussee."

NOOD AAN DE MAN

Ron benadrukt dat de Luchtmacht door-drongen is van het feit dat de nood aan de man is bij de OGRV. "Ik heb inmiddels begrepen dat de Luchtmacht op korte termijn iets aan de problemen denkt te gaan doen, zoals mogelijk het verhogen van de aanstellingsopdracht voor het dienstvak luchtvaarttroepen. Als sectorhoofd Luchtmacht van de AFMP legde ik deze moeilijkheden de afgelopen jaren meerdere malen neer bij de werkgever. En ook de komende tijd blijf ik namens de AFMP de vinger aan de pols houden of er alsnog een einde komt aan de grote werkdruk voor de OGRV-collega's. Op dit moment zijn er na de bezuinigingen van jaren terug simpelweg extra mensen nodig om al het werk te kunnen doen. Maar dan moeten die mensen er natuurlijk wel zijn." →

STRUCTURELE UITHULP & LAST- MINUTE (ROOSTER-) WIJZIGINGEN

De OGRV-collega's bieden al sinds 2018 structurele uithulp, wat ook vaak lastminute roosterwijzigingen tot gevolg heeft. De regelgeving van het AMAR op het gebied van het vaststellen en bekendmaken van dienstroosters (artikel 54c) wordt niet juist toegepast. Volgens het eerste lid moet een commandant die een werkrooster vaststelt of opnieuw vaststelt dit rooster tenminste 28 dagen voor de inwerkingtreding bekendmaken aan de militair. In het tweede lid staat dat als de aard van specifieke werkzaamheden de toepassing van het eerste lid onmogelijk maakt de commandant minstens 28 dagen van tevoren aan de militair moet communiceren op welke dag diens rusttijd begint. In de huidige praktijk is echter altijd het derde lid van toepassing: vanwege het zwaarwegende dienstbelang van de uithulp geeft de medezeggenschapscommissie toestemming om af te wijken van het eerste en het tweede lid. Deze verhalen van collega's gaan over de structurele uithulp die moet worden geboden:

“Op dit moment werk ik nog bij het Defensie Helikopter Commando, waartoe alle helikoptersquadrons van de Luchtmacht behoren. Inmiddels ben ik daar al een aanzienlijke tijd actief, waardoor ik de OGRV op diverse manieren meemaakte. Zo zag ik ook een grote uitloop van collega's in 2018 en 2019. Zij waren klaar met het voortdurend uithelpen op andere plekken. En nu is het weer zover! Hierdoor gaan de collega's niet meer met plezier naar hun werk.”

“Wat begon als ‘in de zomer even uithelpen werd al snel ‘ook helpen tijdens de feestdagen’. Dit voelde als een mes in onze rug. Begin 2023 hoorden we dat we alleen in het eerste kwartaal hoefden uit te helpen. Al snel werd dit niet alleen het eerste, maar ook het tweede én het derde kwartaal.”

“Persoonlijk merk ik dat ik mijn motivatie kwijtraak. Elke keer moet ik weer uithelpen. Ik vind het geen probleem om een keer uit te helpen, maar dit is een terugkerend probleem.”

“In 2022 moesten mijn collega's en ik veel uithelpen. Dit is niet onze hoofdtaak, maar daar begint het wel op te lijken. Ook dit jaar hebben we weer uithulpperiodes achter de rug. Die periodes eindigden in een chaos met diverse lastminute roosterwijzigingen. Er is geen structuur te bekennen in de uithulp. De OGRV heeft ruime ervaring en kennis die hierdoor niet worden benut.”

“Voor mij persoonlijk vormde 2018 een dieptepunt. We werden aan ons lot overgelaten en ruim 1,5 jaar tewerkgesteld voor uithulp. Bij het DHC en de OGRV was er hierdoor een enorme leegloop van personeel. Voor veel collega's was dit de druppel die de emmer deed overlopen. Ik ben bang dat dit op korte termijn weer gebeurt met het bestaande personeel.”

“De afgelopen twee jaar hebben we al veel uitgeholpen. Elke keer kwam de opdracht hiervoor op het laatste moment binnen. En dit terwijl een roosterwijziging volgens arti-

kel 54C van het AMAR 28 dagen van tevoren bekend moet worden gesteld. Hier wordt niet naar gekeken en niets mee gedaan.”

“We maakten diverse momenten mee waarop werd aangekondigd dat een operatie niet doorging. We werden naar huis gestuurd, om vervolgens in de avonduren weer verplicht te moeten binnenslapen. Hierbij kregen we te horen dat we blij mochten zijn dat we de aanwezige dagdienst niet hoefden uit te helpen.”

“De OGRV is een expeditie-eenheid, waarvoor we allemaal bewust hebben gekozen om mooi werk te kunnen doen. Door alle problemen zijn veel jongens om mij heen en ikzelf al aan het solliciteren naar andere functies. Dit doet mij pijn in het hart. De OGRV is een prachtige eenheid, maar zo is het niet vol te houden.”

“We kwamen enkele keren aan op dienst, maar waren uiteindelijk toch niet nodig of stonden niet op de lijst.”

“Leidinggevendenden kunnen het personeel niet op de juiste manier begeleiden. Zij moeten voor de zoveelste keer een onbelegd broodje verkopen als supersandwich.”

IMPACT OP FAMILIE EN/OF GEZIN

Door alle werklast worden de OGRV-collega's ook in hun privéleven met uiteenlopende problemen geconfronteerd. De structurele uithulp en de lastminute (rooster)wijzigingen hebben veel impact op hun familie en/of gezin. Want wat doe je bijvoorbeeld als je net een welverdiende vakantie met je gezin hebt gepland, maar jouw voortdurend veranderende werkrooster opnieuw roet in het eten gooit? Deze verhalen van collega's gaan over de negatieve invloed van alle problemen op hun privéleven.

“Ik krijg het allemaal niet meer verkocht aan mijn gezin, nadat ik vorig jaar al zeven maanden van huis was en tijdens de kerstdagen en oud en nieuw opnieuw moest uithelpen. Ik voelde me hierdoor in de steek gelaten door de mensen die er voor ons horen te zijn. Dit was voor mij de druppel. In de loop van dit jaar dien ik mijn ontslag in.”

“Nadat mijn vrouw in januari 2022 beviel van ons dochttertje, was ik later dat jaar ruim zes maanden van huis voor mijn werk. Natuurlijk was dit moeilijk gezien mijn thuissituatie. Voor 2023 werd een duidelijke kwartaalplanning gemaakt voor het uithelpen. Hierin was vastgesteld dat mijn eenheid in het eerste en het derde kwartaal zou gaan uithelpen. Een fijne planning, die ik met mijn thuisfront kon communiceren. Vervolgens plande ik een paar activiteiten en uitjes met mijn vrouw en kind in het tweede kwartaal. Eindelijk kwam er quality time voor ons! Zonder aankondiging, zonder notice to move, ontving ik de vrijdag daarvoor de bekende rode kaart om te gaan uithelpen. Juist in het weekend waarin ik de uitjes met mijn gezin had gepland, moesten mijn collega's en ik uithelpen. Dat was de zoveelste keer.”

“Voor mijn gezin en mijn familie heeft alles veel gevolgen, bijvoorbeeld als er oppas nodig is voor mijn dochttertje. Zij moeten zich altijd aanpassen aan mijn werkschema. Als zij dit van tevoren zouden weten en niet op

het allerlaatste moment, dan zouden zij dit niet erg vinden.”

“Als OGRV waren we vorig jaar in totaal 7 maanden van huis. Dit hoort natuurlijk bij ons werk. Tussendoor als we terug in Nederland waren, moesten we echter ook nog uithelpen. Voor mij was dit een uitdaging omdat iemand in mijn directe familie overleed. Door veel weg van huis te zijn en door het uithelpen werd een persoonlijk voor mij al lastige situatie extra bemoeilijkt.”

“Het meeste dwars zit me wat er afgelopen december en in januari is gebeurd. Het goedgekeurde verlof van een aantal collega's is er twee weken van tevoren uitgegooid. We werden gedwongen om in een andere week verlof te pakken. Op zich is dit geen groot probleem, maar wel voor het thuisfront.”

INVLOED OP GETRAINDHEID

Tallose OGRV'ers beklagen zich over het feit dat de getraindheid van hun eenheid door alle moeilijkheden zienderogen achteruitgaat. Deze verhalen van collega's gaan over de negatieve impact op deze getraindheid:

“De getraindheid van onze eenheid is niet meer wat het moet zijn. Boeiende taakopdrachten gaan hierdoor aan onze neus voorbij.”

“Het uithelpen is een steeds terugkerende ziekte, waardoor de getraindheid van onze eenheid drastisch omlaag gaat.”

“We kunnen onze eigen taken onvoldoende oppakken en onze getraindheid neemt af. Onze motivatie begint hierdoor te verdwijnen. Als dit zo doorgaat, vrees ik voor een extreme leegloop van OGRV'ers. We moeten juist nu laten zien waarvoor de OGRV in het leven is geroepen om het personeel te kunnen behouden en om de motivatie te laten terugkeren. Het is hoog tijd voor verandering, waardoor onze eenheid blijft bestaan en kan meedraaien bij de grotere taken.”

“Door de uithulp is er de afgelopen jaar geen stijgende lijn meer behaald in onze getraindheid.”

“Omdat onze eenheid zoveel moet uithelpen, is onze getraindheid slechter geworden. Niet alleen omdat we bijna nooit samen zijn als eenheid, maar ook omdat we veel nieuwe jongens hebben die nu niet kunnen integreren. Dit is slecht voor de werkmotivatie.” ■

‘WERVEN VAN NIEUW PERSONEEL IS NIET DE ENIGE OPLOSSING’

De schrijvende verhalen van de OGRV-collega's onderstrepen volgens Ron de noodzaak voor de Luchtmacht om binnen afzienbare tijd alle problemen uit de wereld te helpen. “Een van de maatregelen die de Luchtmacht kan nemen, is het verhogen van de aanstellingsopdracht (AO, red.),” benadrukt hij. “Hierdoor kan meer personeel worden geworven op de locaties waar er personeelstekorten zijn. De huidige moeilijkheden wijzen echter uit dat dit niet de enige oplossing zou moeten zijn. Tallose bestaande collega's dreigen namelijk de dienst te verlaten, omdat de werkdruk te groot is en hun gezinnen en families lijden onder alle wijzigingen in de werkroosters op het allerlaatste moment. Daarom zal de werkgever ook de nodige effort moeten steken in het behoud van personeel en in het vergroten van hun werkmotivatie. Zij zal ook meer oog moeten krijgen voor de balans tussen werk en privéleven.”

De AFMP ontvangt regelmatig brieven en artikelen van leden over bondsgerelateerde onderwerpen of actuele defensie-ontwikkelingen. Deze verdienen naar onze mening vaak een breder publiek. In elke OpLinie ruimen wij – uiteraard met toestemming van de afzenders – plek in voor de meest opvallende, ontroerende of kritische stukken die ons de afgelopen tijd zijn toegestuurd. Wij behouden ons het recht voor deze in te korten of aan te passen, zonder dat dit ten koste gaat van de boodschap hiervan. Waar nodig reageren wij op geuite meningen of aan ons gerichte vragen. Wil jij iets aan ons kwijt? Stuur dan een e-mail naar: communicatie@afmp.nl.

De hiernaast afgedrukte publicatie ontvingen wij van Paul van Tatenhove, die ons een bijzonder verzoek stuurde. Natuurlijk kunnen wij als AFMP niet elk ontvangen verzoek inwilligen, maar Pauls vraag en het belangrijke doel waarvoor hij zich inspant, raakten ons persoonlijk. Daarom maken wij voor hem een uitzondering in deze rubriek.

BESTE REDACTIE

Mijn naam is Paul van Tatenhove, gelukkig getrouwd met Tanja en de trotse vader van Sem (9) en Linn (6). Ik werk bij de Militaire Administratie

van het DCIOD in Utrecht en ben tevens actief voor de jeugdopleiding van PSV. Het zal je wellicht ontgaan zijn, maar helaas overleed op 27 maart Thijs Slegers, mijn collega en perschef van PSV. Voor zijn dood haalde hij 11.000 stamceldonoren voor Matchis binnen. Nu heb ik zelf die vreselijke ziekte, maar ik ben wel topfit en het gaat heel goed met mij. Zo goed zelfs dat ik een actie startte om geld in te zamelen voor Stichting Matchis en Thijs. Matchis zorgt ervoor dat patiënten met leukemie of andere bloedaandoeningen die een stamceltransplantatie moeten ondergaan zo snel mogelijk de best passende donor ontvangen.

De lat legde ik hoog. Ik besloot niet deel te nemen aan het bekende evenement Alpe d'HuZes op 1 juni 2023, maar op eigen gelegenheid en onafhankelijk van welke organisatie dan ook op 23 september jl. naar de berg Alpe d'Huez te gaan en deze hardlopend te bedwingen. Door iedereen maar 1 euro te vragen van de in totaal 100.000 euro die ik wilde binnenlopen, kon ik de nodige hulp goed gebruiken en gelukkig kreeg ik die ook van talloze mensen en partijen! Ik wilde ervoor zorgen dat elke euro naar Matchis ging! Ik zou het zeer waarderen als jullie zouden willen helpen om zoveel mogelijk aandacht te geven aan mijn actie die nog tot het eind van 2023 doorloopt. Mijn doel is namelijk om zoveel mogelijk geld in te zamelen!

Een tijdje geleden had ik een gesprek met de Chef kabinet van generaal Wijnen, (toen nog kolonel) nu Brigade-Generaal Boom van 43 Mechbrig en Kapitein Sikkema (Communicatie). Van hen en vele anderen kreeg ik inmiddels de volledige steun en medewerking voor mijn initiatief en nu vraag ik dus ook aan jullie om medewerking en hulp. Mijn pagina op Matchis kun je bekijken via: www.sterkvoormatchis.nl/fundraisers/paul-van-tatenhove. Je kunt ook mijn naam (Paul van Tatenhove) intypen in Google. Hopelijk zijn jullie na het lezen van mijn bericht bereid om mij te helpen en je ook aan te sluiten bij mijn dreamteam van mensen en partijen die steun bieden! Ik zou het erg waarderen als jullie onder de militaire collega's aandacht kunnen genereren voor mijn initiatief. En ben je zelf nog geen stamceldonor? Meld je dan nu aan via www.stamceldonor.nl! Bedankt voor het lezen van mijn bericht!

Uw hypotheek, onze zorg!

DFD is ruim 27 jaar dé specialist op het gebied van verzekeringen en onafhankelijk hypotheekadvies voor (ex-)militairen en hun gezinsleden. U wilt verhuizen of droomt van een eigen woning. Uw woning verduurzamen. Dat is goed voor het milieu en uw portemonnee! Of u nu voor het eerst koopt, verhuist, verbouwt of verduurzaamt. DFD biedt u het beste advies en de hypotheek die bij u past. Neem contact op met DFD voor meer informatie of een afspraak. Een eerste inventarisatie is altijd GRATIS!

DFD biedt u zorgeloos woongenot en voordeel door:

- ✓ Expertise en zorg;
- ✓ Ook hypotheek voor militairen met een FPS fase-1 en -2 contract;
- ✓ Echt onafhankelijk en persoonlijk advies door de DFD-regioadviseur;
- ✓ Duidelijkheid en transparantie, u weet hoeveel en waarvoor u betaalt;
- ✓ Maximale zekerheid, ook voor de toekomst;
- ✓ De optimale hypotheek met de scherpste tarieven.

Kolonel ing. Jaco Brosky EMSD,
programmamaleider Transitie CLAS:

'GOED VERWACHTINGS- MANAGEMENT VORMT DE CRUX BIJ ALLE GEPLANDE VERNIEUWINGEN'

Mede dankzij de 5 miljard euro die het kabinet jaarlijks structureel extra investeert kan Defensie de komende jaren de maatregelen uit de Defensienota 2022 uitvoeren. In het huidige mondiale speelveld met onder meer de nog altijd voortwoekerende oorlog in de Oekraïne moeten de maatregelen snel leiden tot een sterke, moderne en toekomstbestendige krijgsmacht. Met kolonel ing. Jaco Brosky, programmamaleider Transitie CLAS, zoomen we in dit interview in op de belangrijkste vernieuwingen die op stapel staan bij de Landmacht. Deze vernieuwingen zijn vastgelegd in een programma onder de titel Herakles.

TEN GRONDSLAG AAN

de geplande defensiebrede vernieuwingen bij Defensie ligt de Defensienota 2022. Kun je de achtergrond schetsen van de miljardeninvesteringen die Defensie de komende jaren doet om deze vernieuwingen te realiseren?

Hiervoor moeten we terug naar 2014, het jaar waarin Rusland haar buurland Oekraïne binnenviel vanuit de Krim. Deze aanvalsoorlog zorgde voor een verslechtering van de veiligheidssituatie in Europa. We zagen toen al dat het Nederlandse kabinet voorgenomen bezuinigingen teruggedraaide voor een weerbare krijgsmacht in het veranderde Europese geopolitieke speelveld. Uiteindelijk is de internationale gemeenschap met zijn neus op de feiten gedrukt toen Rusland op 24 februari 2022 de Oekraïne binnenviel en een totale oorlog begon. De start van deze oorlog onderstreepte extra het belang voor onze

eigen krijgsmacht om zelfredzaam te zijn, om onze operationele inzetbaarheid en gereedheid te verbeteren en om ons als land sneller en langer te kunnen verdedigen bij internationale dreigingen. Dit was aanleiding voor het kabinet om de investeringen op defensiegebied fors op te schroeven. In totaal voegt het tot en met 2025 bijna 15 miljard euro toe aan de defensiebegroting. Hiermee voldoet ons land in 2024 en 2025 tijdelijk aan de NAVO-norm van 2 procent van het bruto binnenlands product. Bovendien werd in mei vorig jaar besloten dat Defensie er jaarlijks 5 miljard euro structureel bij krijgt. Ongeveer de helft van dit bedrag gaat naar meer of zelfs nieuwe eenheden voor slagkracht in de diepte, zoals met kruisvluchtwapens, extra F-35 jachtvliegtuigen, de uitbreiding van de Patriot-luchtverdediging en een nieuw raketartillerie systeem waarmee landdoelen kunnen worden bestreden.

De Defensienota omvat in totaal 194 maatregelen. Wat zijn de belangrijkste transities en vernieuwingen die op stapel staan bij de Landmacht?

Binnen de Landmacht krijgt een aantal projecten prioriteit. Dit wil trouwens niet zeggen dat de overige geplande maatregelen en vernieuwingen minder belangrijk zijn. Allereerst vindt een versterking plaats van de grondgebonden lucht- en raketverdediging van het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC, red.). Voor het vergroten van de vuursteun worden meer pantserhouwitsers operationeel, richten we een tweede afdeling veldartillerie op en krijgen de eenheden raketartillerie en multi-missieradars. Een derde belangrijk project is de versterking van de combat support en de combat service support van 414 Tankbataljon waardoor de ondersteuning van het Duits-Nederlandse tankbataljon wordt verbeterd en de eenheid zelfstandig kan oefenen en worden ingezet. Hierbij gaat het vooral om command & control en de geneeskundige en logistieke ondersteuning. Ten vierde wordt de geneeskundige keten voor een belangrijk deel hersteld, waaronder de capaciteit voor gewonden-transport en de mobiele hospitaalcapaciteit voor inzet op land en zee. Aanvullend vergroot de Landmacht zijn cybercapaciteiten en informatiegestuurd optreden

**'LANDMACHT
GAAT NAUWER
SAMENWERKEN
MET DUITSLAND'**

met onder meer een CEMA-eenheid (Cyber and Electronicmagnetic Activities, red). En zoals iedereen inmiddels zal hebben gehoord, heeft ook de versterking van het Korps Commandotroepen prioriteit, zowel binnen het KCT als door de omvorming van 12 Infanteriebataljon naar SOF-Support eenheid.

Hoe wordt het Korps Commandotroepen concreet versterkt?

In de Maatregelennota is een uitbreiding van het Korps Commandotroepen voorzien om het concept early forward presence uit te voeren waarmee een netwerk aan posten op verschillende plekken in de wereld kan worden gefaciliteerd. Zo kan een tijds bijdrage worden geleverd aan preventiebeleid. Daarnaast wordt de ondersteuning van het SOF-optreden versterkt met ondersteunende capaciteiten, zoals inlichtingen- en geneeskundige ondersteuning, vuursteun en explosievenopruijing. Daarnaast wordt 12 Infanteriebataljon van 11 Luchtmobiele brigade omgevormd naar een SOF-Support eenheid.

Welke achterliggende doelstellingen hebben alle transities?

Het belangrijkste doel hiervan is om als Landmacht in de toekomst eenheden gereed te kunnen stellen die sneller en langer inzetbaar zijn. Er zal een transformatie plaatsvinden naar zelfstandige commands, die allemaal beschikken over hun eigen kennis, kunde en ondersteuning. De gereedheid en inzetbaarheid worden hierdoor verbeterd. Zowel zelfstandig als samengesteld zullen de eenheden worden ingezet in het volledige geweldsspectrum en dit in nationaal en internationaal verband. Eenheden kunnen worden samengevoegd tot een Combined Arms Team, een Battalion Task Group of een Brigade Combat Team.

De Landmacht gaat ook nog nauwer samenwerken met Duitsland: van samenwerking naar integratie en uiteindelijk specialisatie. Zo gaan we onder meer de CLAS-presentie bij de Duitse divisiestaven uitbreiden en levert Duitsland onder meer stafofficieren,

voor onze gevechtsbrigades. Aanvullend worden de samenwerkingsmogelijkheden tussen Nederland en Duitsland, waarbij de Duitsers bijvoorbeeld capaciteiten in Nederlandse eenheden inbedden en andersom, de komende tijd verder onderzocht. Wapensystemen kopen we voortaan zoveel mogelijk samen. De Landmacht gaat daarnaast ook meer trainen met Frankrijk en Noorwegen.

Nationaal gaat de Landmacht eveneens meer samenwerken. Zo gaan de Landmacht en de Koninklijke Marechaussee samen taken uitvoeren op het gebied van militaire mobiliteit. Voor onze nationale veiligheid wordt de bestaande samenwerking met de civiele autoriteiten versterkt.

Wat moet er allemaal in gang worden gezet om alles te realiseren?

Natuurlijk zullen bij de Landmacht reorganisaties plaatsvinden, de infrastructuur moet worden uitgebreid, het verouderde vastgoed wordt geconcentreerd, vernieuwd en verduurzaamd en we moeten er sowieso voor zorgen dat de Landmacht gevuld wordt. Bovendien moet Defensie de basis voor het personeel op orde hebben als het gaat om hun arbeidsvoorwaarden. Wat het creëren van laatstgenoemde basis betreft heeft Defensie natuurlijk een uitstekende slag geslagen door vorig jaar met de bonden het arbeidsvoorwaardenakkoord 2021 - 2023 te bereiken. Bij het uitbreiden van de infrastructuur en het materieel is Defensie afhankelijk van een aantal externe factoren,

zoals het huidige stikstofprobleem en de leveringen van de defensie-industrie. Gezien de discussie rond stikstof mag niet zomaar nieuw worden gebouwd. En in het kader van de in totaal 15 jaar durende strategische vastgoedplannen van Defensie zal niet op korte termijn de eerste spade de grond ingaan. Daarom worden interim oplossingen gerealiseerd om de ergste nood op vastgoedgebied te ledigen. Hiervoor is wellicht ook een vorm van politieke wil nodig om in de lopende discussie over ruimtelijke ordening Defensie een bijzondere positie te geven. Dit gaat namelijk verder dan alleen infrastructuur, maar gaat ook over vergunningen, geluidsruimte, ruimte in de lucht en ruimte om te oefenen en te trainen. Als de Landmacht snel moet groeien en veranderen - en de urgentie is er - dan is het tevens belangrijk om de verouderde Uitvoering Reorganisaties Defensie-regeling anders en eenvoudiger te gaan aanlopen, zodat reorganisatietrajecten minder stroperig verlopen. Hierbij moeten we er uiteraard wel voor zorgen dat de rechtspositie van medewerkers niet wordt geschaad. Met de vereenvoudiging van de URD hebben we de afgelopen tijd gelukkig al vorderingen gemaakt. Maar het moet en het kan sneller; de vrijheid en veiligheid in Europa zijn niet langer vanzelfsprekend.

Hoe wordt het personeel hiervan deelgenoot gemaakt?

De afgelopen 25 jaar is er zoveel op Defensie bezuinigd dat we eigenlijk helemaal niet meer weten hoe wij opnieuw moeten groeien en veranderen. Dit zal bij iedereen - zowel bij Defensie zelf als bij alle medewerkers - een andere mindset vergen. En ondertussen moeten wij als Defensie de verwachtingen van het personeel managen over alle veranderingen en vernieuwingen die de komende jaren onder meer bij de Landmacht zullen plaatsvinden. In een speelveld waarin we dus ook afhankelijk zijn van externe factoren moeten we duidelijk blijven communiceren over wat we op welke termijn kunnen realiseren. Dit zal de crux zijn bij alle geplande vernieuwingen. ■

VASTE AANSTELLINGEN VOOR MANSCHAPPEN

De vakbonden hebben samen met Defensie afspraken gemaakt over vaste aanstellingen voor manschappen; soldaten der 1^e, 2^e en 3^e klasse, korporaals en korporaals der 1^e klasse van de Koninklijke Landmacht en Luchtmacht, matrozen der 1^e, 2^e en 3^e klasse en mariniers der 1^e, 2^e en 3^e klasse van de Koninklijke Marine en marechaussees der 1^e en 2^e, 3^e en 4^e klasse van de Koninklijke Marechaussee. Dankzij de afspraken krijgen alle collega's in deze rangen en standen, die FPS2 zijn of worden, een vaste aanstelling. Deze aanstelling kan alleen worden geweigerd als zij aantoonbaar niet goed functioneren.

Alle militaire collega's hebben door de afspraken de zekerheid van een vaste baan. Behoor jij tot één van de bovengenoemde rangen en standen en krijg jij bij goed functioneren dus een vaste aanstelling? Dan hoef je niets te doen. Defensie komt vanzelf bij je op het net.

RECHTEN EN Plichten

De vaste aanstelling brengt rechten en plichten met zich mee. Defensie zal moeten investeren in de ontwikkeling van de desbetreffende collega's. Indien mogelijk worden zij ontwikkeld tot het niveau van onderofficier of officier. Defensie zal voldoende tijd en geld moeten investeren in het faciliteren van opleidingen. Op hun beurt moeten de collega's ook de bereidheid tonen om zich

door te ontwikkelen. Hiervoor kunnen zij opleidingen volgen, maar bijvoorbeeld ook een functie op een andere plaats accepteren. Dat laatste kan natuurlijk op eigen verzoek als een collega op een andere functie meer ontwikkelkansen ziet. Alles zal in goed overleg met de werkgever plaatsvinden. Dit gebeurt ook op basis van redelijkheid. Pas als een collega voortdurend laat zien dat hij of zij zich niet verder kan of wil ontwikkelen, kan ontslag worden verleend. Defensie heeft dan de plicht om hem of haar naar ander betaald werk te begeleiden.

FYSIEK ZWAAR WERK

Soms zal sprake zijn van fysiek zwaar werk. Omdat de gemiddelde leeftijd van de manschappen groeit, zijn er afspraken gemaakt

met Defensie om te voorkomen dat collega's zich kapot werken. Verder liggen er afspraken op tafel om ervoor te zorgen dat deze collega's de dienst op een financieel acceptabel niveau met leeftijdsontslag kunnen verlaten. Uitgangspunt blijft echter dat collega's zich voor die tijd al hebben ontwikkeld tot (onder)officier.

Om dit jaar nog duidelijkheid te kunnen verschaffen aan de collega's, zijn de afspraken in een relatief kort tijdsbestek gemaakt. Hierdoor zijn deze niet op de kleinste details doorgesproken en afgestemd. Hierover moeten we in de toekomst verdere afspraken maken. Het belangrijkste voor nu is dat iedereen zekerheid heeft over zijn of haar toekomst bij Defensie.

ONVOORZIENE EFFECTEN

Treden er door de afspraken toch onvoorziene of gewenste effecten op? Dan lossen we die samen met Defensie op. De werkgever zal verdere informatie aan de desbetreffende collega's verstrekken.

De exacte afspraken die met Defensie zijn gemaakt, vind je, net als de antwoorden op veel gestelde vragen via: www.afmp.nl/actueel/nieuws-and-blogsvaste-aanstellingen-voor-manschappen. ■

Diverse data & locaties

PA-BIJEENKOMSTEN DIT NAJAAR

Dit najaar heeft de AFMP weer door heel Nederland regio-bijeenkomsten gepland staan voor onze postactieve leden. De uitnodigingen worden circa 4 weken voor de bijeenkomst verstuurd. Dit gebeurt via e-mail als jouw e-mailadres bij ons bekend is of anders per post. Bij de uitnodiging voegen we ook een agenda. Om een PA-bijeenkomst bij te wonen, dien je je vooraf aan te melden. Hoe je dit kunt doen, lees je in de uitnodiging. Check diverse locaties en data in onderstaand overzicht!

Twente

vrijdag 29 sept 2023, 14.00 u
locatie Wijkcentrum 't Lansink, Twijnstraat 8, Hengelo

Assen & Groningen

woensdag 4 okt 2023, 10.00 u
locatie Buurthuis De Maasstee, Maasstraat 25, Assen

Emmen

woensdag 4 okt 2023, 13.30 u
locatie Dorpshuis 't Hoefijzer Zuidbarg, Zuidbargerstraat 94, Emmen

Utrecht e.o. & 't Gooi

vrijdag 6 okt 2023, 10.00 u
locatie Verenigingsgebouw Geinlicht, Nedereindseweg 1-3, Nieuwegein

De Baronie & Rijen

vrijdag 6 okt 2023, 13.30 uur
locatie Sociaal Cultureel Centrum 't Kraaienest, Tweeschaar 12, Breda

NO-Veluwe

maandag 9 okt 2023, 10.00 u
locatie Zalencentrum De Kiekmore, Tesselschadelaan 1, Harderwijk

Eemland & Doorn

maandag 9 okt 2023, 13.30 u
locatie AFMP-gebouw, Johan van Oldenbarneveldtlaan 46, Amersfoort

Venlo/Roermond/Poort van Limburg

woensdag 11 okt 2023, 13.30 u
locatie Gemeenschapshuis Kepel, Kerkstraat 27, Panningen

Zeeland

vrijdag 13 okt 2023, 10.00 u
locatie Wijkgebouw de Spinne, Joseph Lunslaan 7, Goes

Roosendaal & W-Brabant

vrijdag 13 okt 2023, 13.30 u
locatie Wijkcentrum Het Fort, Bernadettestraat 4, Bergen op Zoom

IJsselland

maandag 16 okt 2023, 10.00 u
locatie Dorpshuis, Mariënrade 3, Wezep

Kennemerland

dinsdag 17 okt 2023, 10.00 u
locatie De Boerderij, zaal 2, Lutulistraat 139, Hoofddorp

Veluwe

dinsdag 17 okt 2023, 14.00 u
locatie de Velder, Munnikenhof 17, Ede

Noord-Holland-Noord

vrijdag 20 okt 2023, 13.30 u
locatie de MOOC, Spoorstraat 56, Den Helder

ZO-Veluwe

maandag 23 okt 2023, 13.30 u
locatie PMT De Landing, Deelenseweg 28, Schaarsbergen

Rijnmond

dinsdag 24 okt 2023, 10.00 u
locatie Cultureel Centrum Sterrenburg, Dalmeyerplein 10, Dordrecht

Haaglanden

dinsdag 24 okt 2023, 13.30 u
locatie Veteranencafé Heeswijk, Heeswijkstraat 60, Voorburg

De Kempen

woensdag 25 okt 2023, 10.00 u
locatie Korfbalvereniging DSC, Vijfkamplaan 1/3, Eindhoven

Rijk van Nijmegen

woensdag 25 okt 2023, 14.00 u
locatie Kulturhus Beek, Roerdompstraat 6, Beek-Ubbergen

Zuid-Limburg

vrijdag 27 okt 2023, 13.30 u
locatie Café d'r Klinge, Pancratiusplein 47, Heerlen

Apeldoorn & Salland

maandag 30 okt 2023, 13.30 u
locatie Wijkcentrum de Stolp, Violierenplein 101, Apeldoorn

Brabant Noord-Oost

dinsdag 31 okt 2023, 13.30 u
locatie Gemeenschapshuis de Schakel, Reestraat 49, Volkel

Friesland

vrijdag 3 nov 2023, 10.00 u
locatie De Fontein, Goudenregenstraat 77, Leeuwarden

Steenwijk

vrijdag 3 nov 2023, 14.00 u
locatie Echos Havelte, Johannes Postweg 5, Darp

Bekijk de data van de

overige dit najaar geplande PA-bijeenkomsten via:

www.afmp.nl/actueel/agenda.

UGM- & PENSIOENVOORLICHTING

Ook in 2023 verzorgt de AFMP weer UGM- en pensioenvoorlichtingsbijeenkomsten in het hele land. Deze bijeenkomsten worden zowel op locatie als in de vorm van een webinar gehouden. Iedereen die tot de doelgroep behoort, ontvangt ongeveer 8 maanden voor zijn of haar ontslag c.q. pensioendatum een uitnodiging hiervoor. In de uitnodiging lees je hoe jij je kunt inschrijven. Omdat Defensie ons als AFMP niet informeert of je hebt gekozen voor oDER of nDER, heb je mogelijk geen uitnodiging van ons ontvangen. Neem in dat geval contact op met onze ledenadministratie via la@afmp.nl. Op dit moment resteren alleen nog een UGM-voorlichting op vrijdag 24 november a.s. in de vorm van een webinar en een pensioenvoorlichting op woensdag 29 november in de vorm van een webinar.

JUBILARISSEN IN DE PICTURE

In deze uitgave van OpLinie zetten we, met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen, de leden in de schijnwerpers die de afgelopen tijd precies 50 of zelfs 60 jaar lid waren van de AFMP. Dit om te benadrukken hoe dankbaar wij zijn voor jullie jarenlange trouw aan onze bond. Gefeliciteerd met jullie jubilea!

50 JAAR LID

Willem Egbert Boonstra
plaats Helmond
datum jubileum 1 mei '23

Ron Flinterman
plaats Zwammerdam
datum jubileum 1 mei '23

Arie ten Haaft
plaats Zeist
datum jubileum 1 juni '23

Wim van de Haar
plaats Schoonoord
datum jubileum 1 mei '23

Theo Haver
plaats Venlo
datum jubileum 1 april '23

Eddy Knoop
plaats Doorn
datum jubileum 1 maart '23

Hans Laurijsse
plaats Ede
datum jubileum 1 maart '23

Paul Mentink
plaats Dronten
datum jubileum 1 mei '23

Peter Merckx
plaats Prinsenbeek
datum jubileum 1 mei '23

Jos Mol
plaats Steenwijk
datum jubileum 1 maart '23

Henk Oorschot
plaats Rijen
datum jubileum 1 juni '23

Ruud Schuurmans
plaats Zoetermeer
datum jubileum 1 aug '23

de heer B. van der Sluis
plaats Uden
datum jubileum 1 april '23

Peter Spijkerboer
plaats Best
datum jubileum 1 aug '23

Pieter van der Velde
plaats Ermelo
datum jubileum 1 april '23

Ed Wilke
plaats Stroe
datum jubileum 1 aug '23

60 JAAR LID

Harm van den Berg
plaats Assen
datum jubileum 1 april '23

Nicolas Bodeving
plaats Nijmegen
datum jubileum 1 juni '23

Rudy Flohr
plaats Nijkerk
datum jubileum 1 april '23

Rob Jansen
plaats Tiel
datum jubileum 1 mei '23

Wim Machielse
plaats Goes
datum jubileum 1 mei '23

Theo Pool
plaats Breda
datum jubileum 1 aug '23

ONJUISTE OVERLIJDENS- DATUM

In de juli-uitgave van OpLinie is abusievelijk de verkeerde overlijdensdatum gepubliceerd van Cees Haverhals uit Duiven. In tegenstelling tot wat er in het blad staat, is de correcte overlijdensdatum 16 februari 2023. Wij bieden de nabestaanden van Cees onze welgemeende excuses aan voor het maken van de storende fout.

OVERLEDEN LEDEN

Wij publiceren in elke OpLinie, uiteraard met toestemming van de nabestaanden, de namen van de AFMP-leden die ons in de afgelopen periode zijn ontvallen.

Anne Pieter Bary uit Leeuwarden
overleed op 17 juni 2023

Maarten Dekker uit Vlaardingingen
overleed op 3 juni 2023

Kees Hoogstrate uit Goes
overleed op 21 mei 2023

Daan Janssen uit Schagen
overleed op 6 juni 2023

Ferry Titalepta uit Velp (Gld)
overleed op 8 juni 2023

94-jarige Cees Kroonenburg
één van de zeven AFMP-leden
in Bronbeek

‘MIJN INDIË- ERVARINGEN HOUD IK LIEVER VOOR MEZELF’

De inmiddels 94-jarige Cees Kroonenburg is één van de zeven AFMP-leden die anno 2023 bewoner zijn van Bronbeek, het aan de Velperweg in Arnhem gelegen verzorgingstehuis voor veteranen van de Nederlandse krijgsmacht en het voormalig Koninklijk Nederlandsch-Indisch Leger (KNIL). Hij verblijft daar met in totaal zo'n veertig andere oud-militairen die graag vertoeven in de militair-historische ambiance van Bronbeek. Om te onderstrepen dat wij als bond oog blijven houden voor het wel en wee van onze oudere leden, zoekt AFMP-voorzitter Ruud Bergsma de hoogbejaarde, maar nog scherp van geest zijnde Cees op in zijn eigen kamer in Bronbeek.

Cees is enigszins geëmotioneerd als Ruud hem aan het begin van zijn bezoek de hand schudt. Hij benadrukt dat hij vereerd is dat de voorzitter van 'onze bond' de moeite heeft genomen om naar zijn bescheiden kamer te komen in verzorgingstehuis Bronbeek. Na een korte onderlinge kennismaking geeft Cees aan de hand van de historische foto's aan de muren van zijn kamer een indruk van zijn ruim vier decennia omspannende militaire loopbaan die hij op 58-jarige leeftijd afsloot.

Niet lang na de Tweede Wereldoorlog startte hij deze carrière bij de cavalerie. Van daaruit diende hij anderhalf jaar in Nederlands-Indië. "Over deze periode, waarin ik natuurlijk wel het een en ander meemaakte, heb ik daarna nooit meer gepraat," zegt hij. "Toen mijn vader me ooit vroeg hoe het in Indië was geweest, antwoordde ik hem dat hij er zelf maar heen moest gaan als hij dat wilde weten. Mijn Indië-ervaringen houd ik nog steeds liever voor mezelf."

REGIMENT VAN HEUTSZ

Omdat hij "even flink de balen had van zijn militaire loopbaan", verliet Cees hierna tijdelijk de dienst. "Eerst wilde ik toen bij de politie gaan werken," gaat hij terug in de tijd. "Dit ging uiteindelijk niet door. Vervolgens was ik een aantal maanden werkzaam als marechaussee. Uiteindelijk ben ik weer teruggekomen bij de Landmacht. Mijn doel was toen om steeds verder te komen om als adjudant te kunnen eindigen. Ik kwam terecht in het Bewakingskorps Koninklijke Landmacht, dat was ondergebracht bij het regiment van Heutsz. Op het schouderembleem van ons korps stond een haan afgebeeld."

DIVERSITEIT

Na een half jaar lang een opleiding te hebben gevolgd aan de Artillerie school, werd Cees uiteindelijk hoofdassistent bij de Tandheelkundige Dienst van de Geneeskundige Troepen. Een functie die hij tot zijn diensteinde vervulde. "Inderdaad ben ik tijdens mijn actieve dienst nogal wat aan het 'zwerven' geweest," benadrukt Cees de diversiteit van zijn carrière, waarop hij met veel trots terugkijkt. "Ik maakte allerlei

moie dingen mee en hoefde nooit een strafdienst uit te voeren. Ik heb de dingen altijd precies gedaan op de manier zoals deze moesten.”

BIJZONDER BONDSJUBILEUM

Volgend jaar hoopt Cees een zeer bijzonder bondsjubileum te mogen vieren. Op 1 april 2024 is het namelijk precies 70 jaar geleden dat hij zich als lid aansloot bij Ons Belang, Koninklijke Vereniging van Onderofficieren, de voorloper van de AFMP. “Ondanks het feit dat ik geen onderofficier was, mocht ik van de toenmalige voorzitter lid worden,” memoreert Cees met onverholven plezier in zijn stem. Tot op de dag van vandaag is hij nog altijd een betrokken lid van onze bond, zo blijkt ook uit de stapel met eerdere edities van OpLinie die op zijn kamer ligt. Na zijn actieve loopbaan spande hij zich jarenlang in als afdelingsbestuurder in Seedorf, Duitsland waar hij met zijn vrouw woonde.

GOEDE PLEK

Nadat zijn vrouw twee jaar geleden na een huwelijk van bijna 70 jaar overleed, keerde Cees alleen terug naar Nederland en ging hij gedurende een korte periode in Deventer

wonen. Cees vertelt dat hij drie kinderen heeft. Eén van zijn twee dochters is helaas al overleden. Zijn contacten met de andere kinderen en kleinkinderen zijn op dit moment beperkt. Hij mist hen enorm en zou dit graag anders zien.

Het alleen wonen in Deventer werd al snel te zwaar en uiteindelijk wees nuldijnsoudersteuner Marco Nordsiek hem op de mogelijkheid om een kamer te bewonen in Bronbeek. En zo werd Cees uiteindelijk bewoner van het sinds 1863 bestaande verzorgingstehuis. Ondanks het feit dat hij naar eigen zeggen niet veel hechte contacten onderhoudt met de andere oud-militairen daar, noemt hij het aan het slot van Ruuds bezoek “toch wel een goede plek om te wonen”.

Regelmatig worden er bijzondere activiteiten georganiseerd, zoals gezamenlijke bingoavonden en avonden met muzikale ondersteuning. Deze activiteiten worden ondersteund door medewerkers van Paresto, die ook de maaltijden voor de bewoners verzorgen.

MILITAIRE HERDENKINGEN

Verder woont Cees samen met een groepje medebewoners met enige regelmaat mili-

taire herdenkingen op het Bronbeek-terrein bij. En ook enkele herdenkingen elders in het land kunnen op zijn bezoek rekenen, mits zijn inmiddels broze fysieke gesteldheid dit nog toelaat. Helaas is hij niet meer in staat om onze bijeenkomsten van de PA-groep Zuid-Oost-Veluwe te bezoeken. Het bezoek van Ruud verzacht echter enigszins zijn frustratie hierover.

Met tranen in zijn ogen bedankt hij de AFMP-voorzitter na diens 1,5 uur durende visite voor zijn komst. Hij is blij dat de voorzitter van 'onze bond' al zijn verhalen wilde aanhoren.

En dit genoegen is volgens Ruud geheel wederzijds. Hij geeft aan dat hij Cees graag volgend jaar wil terugzien om samen zijn 70-jarig lidmaatschap te vieren. ■

Meer weten over Koninklijk Militair tehuis Bronbeek?
Scan dan de QR-code!

Ook Defensie erkent het nut van
Hulphonden bij restklachten.
FOTO: HULPHOND NEDERLAND

Of ze nu buddyhonden, hulphonden of assistentiehonden worden genoemd, onderzoek heeft aangetoond dat ze een toegevoegde waarde hebben voor mensen met een trauma.

Na de Nationale Politie is het ministerie van Defensie daarvan inmiddels ook overtuigd. Het Nederlands Veteraneninstituut en het Landelijk Zorgsysteem Veteranen hebben de opdracht gekregen om te inventariseren hoe groot de behoefte aan een speciaal opgeleide viervoeter is bij veteranen met PTSS. **TEKST FRED LARDENOYE**

Defensie erkent nut van
hulphonden voor veteranen

**‘DIT IS EEN HEEL
BELANGRIJKE STAP’**

“WE GAAN

een concept-regeling maken voor het aanschaffen van een hulphond, daar hebben we ook om gevraagd,” vertelt Wynand Visser, hoofd Maatschappelijk Werk, Preventie en Nazorg van het Nederlands Veteraneninstituut (NLVi). “Dat komt ook omdat wij al langer samenwerken met een aantal partijen die honden leveren. Demissionair minister van Defensie Ollongren heeft om een uitvoeringsregeling gevraagd, omdat zij wil erkennen dat honden een belangrijk hulpmiddel zijn voor veteranen met PTSS. Dat is een heel belangrijke stap. Het is ook op basis van diverse onderzoeken.”

INVENTARISATIE

Samen met het Landelijk Zorgsysteem Veteranen (LZV) heeft het NLVi eerder aan het ministerie van Defensie geadviseerd ‘om eventueel hulphonden in te zetten bij veteranen die na het doorlopen van tenminste twee vormen van traumabehandeling nog (rest)klachten ervaren’.

Behalve naar de uitvoeringsregeling, gaan ze nu kijken naar het aanbod van hulphonden. “Het gaat ook over de beschikbaarheid van honden. De vraag is momenteel groter dan het aanbod. Dat komt voor een deel nog door corona, maar ook door de toenemende vraag,” zegt Visser, die benadrukt dat op dit moment hulphonden wel kunnen worden aangevraagd.

Het ministerie van Defensie droeg al bij aan de kosten van het onderhoud van de hulphond in het kader van de Bijzondere Regeling Defensie voor diensslachtoffers. Visser: “De minister heeft nu ook toegezegd dat zij wil gaan bijdragen in de opleidingskosten. We zijn al in gesprek met diverse opleidingscentra voor hulphonden.”

Visser verwacht dat het concept voor de uitvoeringsregeling eind dit jaar aan het ministerie kan worden aangeboden en dat vanaf volgend jaar Defensie ook gaat bijdragen aan de kosten voor de opleiding.

HULPHOND NEDERLAND

Inmiddels zijn er meerdere erkende opleidingen voor hulphonden. Daarvoor is een

goedkeuring nodig van Assistance Dogs Europe (ADEu), een Europese organisatie die erop toeziet dat de opleiding aan de eisen voldoet. Het oudste Nederlandse opleidingsinstituut voor hulphonden, KNGF Geleidehonden, voldoet hieraan. Maar ook de vooral door voormalig Commandant der Strijdkrachten, generaal Peter van Uhm, bekend geworden stichting Hulphond Nederland, is erkend. Inmiddels zijn daar Assistentiehond Gelderland en Bultersmekke Assistedogs (BMA) bijgekomen.

Monique Egbers (60) is zo’n beetje de meest ervaren opleidster van stichting Hulphond Nederland. Zij is blij met de door Visser geschetste ontwikkeling. “Hierdoor kunnen wij meer hulphonden voor PTSS’ers gaan opleiden. Tot voor kort waren we puur afhankelijk van donaties, die bijvoorbeeld door de stichting Hulp voor Helden werden gedaan dankzij de jaarlijkse Walk for Veterans. Volgend jaar kunnen we in plaats van 5 tot 10 al meer honden opleiden omdat de politie een deel vergoedt.” De totale kosten voor een hulphond lopen al gauw op tot zo’n 43.000 euro.

EPILEPSIE

Egbers begon als vrijwilliger bij een Hulphondenschool in Drente. “Toen die school met twee andere scholen samenging in Hulphond Nederland kon ik solliciteren naar een baan als trainer. In juli 2001 ben ik begonnen als trainer van hulphonden voor mensen met een fysieke beperking.” Later werd ze begeleider bij gastgezinnen voor hulphonden, cliëntinstructeur van mensen met een ADL-Hulphond en cliënteninstructeur voor mensen met epilepsie. “Daar kwamen de PTSS-Hulphonden bij, want die werken net als Epilepsie-Hulphonden via lichaamssignalen. Er komt een aanval van epilepsie en die hond leert daar dan op te reageren. Dat doen PTSS-Hulphonden ook als een veteraan bijvoorbeeld spanning opbouwt of als hij gefrustreerd of boos is. Je kunt een hond erop trainen dat hij dat signaleert en de cliënt dan leren te reageren op de hond, zodat deze weer rustiger wordt.”

NACHTMERRIE

Bekend zijn de spotjes van een veteraan die uit een nachtmerrie wordt gehaald door een hulphond. Egbers legt uit dat veteranen met PTSS vaak moeite hebben om in slaap te komen of om na een nachtmerrie weer in te slapen. “Dat komt omdat zij vaak vervallen in dezelfde nachtmerrie. Je vraagt dan aan de partner wat een veteraan dan laat zien, bijvoorbeeld dat hij zwaar begint te ademen of onrustig begint te woelen. Dan kunnen we een hond erop trainen dat hij daarop reageert door erbij te gaan liggen. Of dat hij vervolgens met zijn neus tegen de veteraan aandruwt.” Zo wordt een hond geleerd om steeds meer handelingen uit te voeren als dat nodig is. En dat hij desnoods op bed springt. “Dan gaat zijn baasje hem aaien en wordt vanzelf rustiger. Uiteindelijk hopen we dat een hond al in een vroeg stadium reageert zodat diegene helemaal niet meer in die nachtmerrie komt. Dan durven veteranen weer te gaan slapen, waardoor zij hun batterij kunnen opladen. Zo hebben zij ook weer energie als ze de dag beginnen.” Op dezelfde manier worden de honden opgeleid om overdag spanningen bij hun baasje te signaleren. “Ze leggen dan bijvoorbeeld hun poot of hun hoofd op de schoot, waardoor de spanning gebroken wordt. Of ze leiden een veteraan uit een drukke omgeving naar een rustige plek. Zo’n veteraan voelt vaak zelf niet dat hij begint te zweten of een verhoogde ademhaling of hartslag heeft. Door de reactie van de hond leert hij of zij daarmee om te gaan.”

INTENSIEVE OPLEIDING

De opleiding van een hulphond kost dan ook veel tijd. Als pup van acht weken gaat hij voor de basisopvoeding eerst naar een gastgezin. Op de leeftijd van 16 maanden komt de hond naar het trainingscentrum in Herpen waar hij verder opgeleid en aan een cliënt gekoppeld wordt. Egbers: “Daarvoor moet er dan wel een klik zijn met de cliënt. We beginnen dan met acht keer een training per week, voordat hij blijft slapen. We begeleiden de cliënt met de verzorging van de hond en alles wat daar bij hoort, maar

VETERANEN

'WE MONITOREN HET HELE WERKZAME LEVEN VAN EEN HULPHOND'

In september nam Monique Egbers (l) voor stichting Hulphond Nederland een cheque met de opbrengst van de jaarlijkse Walk for Veterans in ontvangst. FOTO: HULP VOOR HELDEN

tegelijktijd gaan we de opdrachten en vaardigheden aanleren. Dus zeker het eerste jaar is de begeleiding intensief. Dat wordt dan langzaam afgebouwd, maar wij blijven dat het hele werkzame leven van de hond monitoren tot hij op zijn 10e jaar met pensioen gaat."

Of iemand daarna een nieuwe hond krijgt, is niet altijd het geval. "Sommigen kiezen ervoor om de hond ook na zijn pensioen te houden, zonder hulphond-dekje uiteraard. Vaak is het zo dat iemand zegt: 'Ik heb geleerd met mijn beperkingen om te gaan, ik hoef geen hulphond meer.'" Het hangt ook af van de vorderingen die een veteraan heeft gemaakt. "Wij kijken daar kritisch naar, dus het is niet vanzelfsprekend dat men een vervangende hond krijgt. Net zo goed als dat elke nieuwe cliënt aan bepaalde criteria moet voldoen, zoals bijvoorbeeld dat hij of zij geen verslaving mag hebben of agressief gedrag vertoont tegenover mensen of dieren."

GEEN MATCH

Overigens is er niet altijd een match tussen een hulphond en een veteraan. Het gebeurt ook dat een veteraan uiteindelijk tot de conclusie komt dat het hebben van een hulphond teveel van hem vraagt. Egbers: "Dat komt niet zo heel vaak voor. Soms lijkt het een match, maar als zij het dan alleen moeten doen, blijkt het te intensief te zijn voor de cliënt of de hond. Of iemand blijkt

niet consequent genoeg te zijn. Je hebt ook mensen die zelf afhaken omdat ze denken: 'Nu word ik er nog meer op geattendeerd dat ik PTSS heb'."

Egbers benadrukt dat het een misvatting is dat een hulphond de oplossing van alle problemen is. "Sowieso geldt dat je zelf ook aan de slag moet. De hond lost het niet voor je op, die maakt je alleen bewust van hoe het werkt en wat er gebeurt met jou." Veteranen moeten er ook rekening mee houden dat allerlei mensen de hond willen aaien, terwijl dat niet de bedoeling is. "Het komt ook voor dat de toegang geweigerd wordt, ook al mag dat wettelijk niet. In winkels, in vakantie-huisjes, je moet nog steeds op veel plekken uitleggen wat een hulphond is."

UNIVERSEEL DEKJE

Om dat laatste te voorkomen, dragen de honden herkenbare dekjes. Probleem is dat elke organisatie een eigen dekje gebruikt en dan zijn er ook nog veteranen die hun eigen hulphond opleiden. Egbers: "Je kunt tegenwoordig zelfs dekjes kopen en daar van alles op zetten voor honden die niet zijn opgeleid." Visser heeft ook ervaring met veteranen die zelf een hulphond hebben aangeschaft bij nog onbekende aanbieders. "Wij gaan alleen in zee met gecertificeerde aanbieders. Een universeel dekje is wenselijk, ik weet dat KNGF en Hulphond Nederland, maar ook het ministerie van VWS, daarmee bezig zijn."

Wat ook niet helpt, zijn de verschillende benamingen. De bekendste is 'hulphond', maar ook 'buddyhond' wordt vaak gebezigd en de politie gebruikt 'assistentiehond'. Egbers en Visser denken dat de laatste naam het uiteindelijk zal gaan winnen omdat 'assistance dog' internationaal al de gangbare term is. Egbers hoopt dat een universele benaming ook bijdraagt aan de kennis over deze honden in de maatschappij. "Want het is zo'n heerlijk en belangrijk werk om te doen. Je kunt mensen echt een stapje verder helpen. Ze weer leren om te genieten van het leven, perspectief te hebben en deel uit te maken van het gezin." ■

NUT HULPHOND WETENSCHAPPELIJK AANGETOOND

Diverse onderzoeken hebben het nut van een hulphond al aangetoond. Zo deed de Universiteit van Utrecht enkele jaren geleden al onderzoek en eerder dit jaar werd onderzoek gepresenteerd dat de Radboud Universiteit en de Politieacademie uitvoerden. Visser: "Die onderzoeken hebben uitgewezen dat voor een bepaald deel van de mensen die restklachten hebben na behandelingen voor PTSS nog significante verbeteringen door een hulphond mogelijk zijn." Egbers wijst ook op onderzoek naar de vraag of de hond er last van heeft. "Daaruit blijkt tot nu toe dat de honden die wij opleiden juist minder spanning opbouwen dan een gewone huishond. Die signaleert immers ook spanningen en dergelijke, maar wij leren onze honden hoe zij daarmee in een wisselwerking met hun baasjes moeten omgaan."

Riet en Cor Keijzer met
hulphond Koen. FOTO:
PRIVÉCOLLECTIE COR KEIJZER

Veteraan Cor Keijzer
heeft zijn leven weer
terug door hulphond Koen

'HET IS EEN TOPHOND'

Door een heftige gebeurtenis tijdens zijn werk als nachtbewaker was oud-militair Cor Keijzer in één klap weer terug in Libanon. Via het Veteraneninstituut kwam hij er in het Centraal Militair Hospitaal achter dat hij in Libanon chronische PTSS had opgelopen. "Ik heb 12 jaar lang therapieën en medicijnen gehad."

COR KEIJZER ging in 1978 als 17-jarige vervroegd in dienst en werd nog geen jaar later als mag-schutter uitgezonden naar Libanon. "Ik was geplaatst op de kazerne in Assen. We zaten vlak voor het kerstverlof toen we in de filmzaal werden geroepen en daar te horen kregen dat we naar Libanon werden uitgezonden. Daar zat ik niet op te wachten, maar we moesten gewoon. Aanvankelijk wilde ik de inenting weigeren. Maar ik weet nog dat we op de Harskamp stonden met min 15 graden celsius en de hospik kwam met de spuiten, met in zijn kielzog de marechaussee. Het werd gewoon een dienstbevel."

LIBANON

De voorbereiding was minimaal. Op 10 maart 1979 vertrok Cor naar Libanon en werd hij op Post 7-1a geplaatst, pal aan de kustweg richting Israël. "We volgden de Fransen op. We zagen hoe een van hen door zijn maten werd gedwongen om een dansje te doen door voor hem in de grond te schieten. Totdat zij dwars door zijn voet schoten en hij werd afgevoerd. Dat was onze eerste ervaring." Volgens Keijzer was 7-1a in die periode "de meest beschoten post". "We zaten onderaan de berg. Boven was Post 7-1 en daar zaten ook de Falangisten met hun luchtafweergeschut. We sliepen nog in tenten en zaten daar als *sitting ducks* als er werd geschoten. →

VETERANEN

Vanuit Tyre werden de Falangisten beschoten en daar zaten wij dan precies tussen." Keijzer hield zich veelal bezig met het lopen van patrouilles in de omgeving van zijn post. "Dat ging overdag goed, maar zo gauw het donker werd, moest je er niet komen want dan stonden ze met een Kalasjnikov om de hoek. En als er alarm kwam vanwege de falangisten die acties gingen uitvoeren, moest de slagboom dicht. Dan voelde je de kogels langs je broekspijpen schieten. Er werd gericht geschoten, maar wij mochten niet terugschieten." In zijn periode maakte hij de dood van de Nederlandse Unifiller Siebe Boonstra door een schietongeluk mee. "Je hoort dat over de radio en je ziet de helikopters uit Naqoura overvliegen."

CHRONISCHE PTSS

Na zijn dienstitijd ging Keijzer in de beveiliging werken "Na alles wat ik meegemaakt had, was ik voor de duvel niet bang. Het was net als in Libanon patrouillelopen, maar dan langs gebouwen, zoals een kerncentrale, die je moest beveiligen. Zo heb ik ook voor Defensie als beveiliging gewerkt op de Menno van Coehoornkazerne en later was ik chef bewaker op Bronbeek. Daar heb ik Riet leren kennen, die werkte er in de verpleging." Het ging mis toen hij in de nachtopvang voor instellingen in de verslavingszorg werkte. "Tijdens mijn dienst is er van drie hoog een

jonge vrouw naar beneden gesprongen, terwijl haar kinderen boven lagen te slapen. Toen haar stoffelijke overschot afgevoerd was, ben ik de weg gaan schoonmaken. Ik stond daar te schrobben en dat bleek de trigger. Ik kon plotseling niks meer, alleen nog maar huilen."

Vanaf dat moment kwamen de flashbacks van de beschietingen in Libanon weer op zijn netvlies. Het was zijn vrouw Riet die uiteindelijk het Veteraneninstituut belde. "Toen is het balletje gaan rollen. Een week later werd in het CMH chronische PTSS geconstateerd." Van 2003 tot 2015 doorliep Keijzer diverse behandelingen, onder meer in het Sinai Centrum. Maar net als de medicijnen, sloegen deze niet aan. "Uiteindelijk werd gezegd: 'We kunnen niets meer voor u doen'. Ik was voor 100 procent afgekeurd."

HULPHOND KOEN

Zijn vrouw nam het initiatief om Hulphond Nederland aan te schrijven. "Ik had al een gewone hond, maar die overleed net in die tijd. Dus Hulphond Nederland zette vaart achter de procedure en toen kwam Koen in beeld. Het bleek al snel een match." Het leven van Keijzer veranderde enorm. "Daarvoor kwam ik nauwelijks meer buiten. Met Koen is dat heel anders geworden. Hij is mijn maatje en mijn houvast. Hij voelt alles aan. En als hij even buiten ligt en ik zit bin-

'MIJN HULPHOND KOEN IS MIJN MAATJE EN MIJN HOUVAST'

nen, komt hij om de zoveel tijd even kijken of ik op mijn gemak ben."

Door Koen zegt Keijzer zijn vertrouwen weer grotendeels te hebben teruggekregen. "Als ik slecht slaap, leidt hij me af. Als ik een nachtmerrie heb, komt hij eerst met zijn natte neus duwen en als ik niet reageer, springt hij zo op bed." De mooiste ervaring had hij al aan het begin dat hij Koen had. "Ik krijg nog kippenvel als ik het vertel. Mijn vrouw had me overgehaald om naar de kaasmarkt in Alkmaar te gaan. Maar voordat ik het wist, zat ik ingeklemd in een enorme mensenmassa. Koen tikte me aan, liep voor me uit en zorgde ervoor dat iedereen uitweek. Ik kon zo naar een rustige plek lopen."

STRAALJAGER

In de opleiding werd Koen ook aangeleerd om te waarschuwen als er een straaljager aankomt, iets dat voor Keijzer nog altijd als een trigger werkt. "Hij hoort hem al aankomen voordat ik überhaupt iets gehoord heb en komt dan met zijn neus tegen me aanduwen. Dan weet ik wat ik kan verwachten. Het is echt een tophond." Keijzer wordt begeleid door Monique Egbers van Hulphond Nederland. "Ik werd er een beetje onrustig van dat Koen steeds achter mij ging staan als ik in de winkel iets uit het schap pakte, want dan zag ik hem niet. Dus ik heb er zelf iets op bedacht en het samen met Monique aan Koen geleerd." Keijzer gaat wijdbeens staan en geeft een commando. Koen gaat vervolgens omgekeerd tussen zijn benen staan. "Kijk, zo houdt hij toch iedereen op afstand van mij, maar ondertussen zie ik hem ook." Voor de vragen over Koen, die hij net als andere veteranen met een hulphond krijgt, heeft Keijzer inmiddels een vast antwoord paraat. "Ik zeg dan altijd: 'Een blinde heeft een hulphond omdat hij niets kan zien; ik heb er een omdat ik teveel heb gezien.'" ■

NISA ZOEKT VRIJWILLIGERS

Ook binnen het Netwerk Internationale Samenwerking (NISA) AFMP en MARVER hebben we vakantie gehad en daarom leek het even stil rond ons netwerk. Belangrijke internationale ontwikkelingen zijn in elk geval volop in beweging gebleven. Zo is de samenwerking tussen de Nederlandse en de Duitse Landmacht verder geïntensiveerd.

Met het oog op deze laatste ontwikkeling wil het NISA binnenkort een bezoek brengen aan Duitsland en daar met de leiding en het personeel van het 1e Duits-Nederlandse korps spreken. Daarnaast gaan we dan gesprekken voeren met in Duitsland woonachtige leden van de AFMP en de MARVER. Gezamenlijk kunnen we bespreken hoe het gaat met de Nederlands-Duitse samenwerking en wat er nodig is om deze samenwerking te verbeteren. Dit doen we graag in aanwezigheid van onze vakbondscollega's van het Deutscher BundeswehrVerband. Ook de in Nederland gestationeerde Nederlandse eenheden wor-

den geïntegreerd met de Duitse verbanden. Hieraan zullen we ruime aandacht besteden. Zo willen we in kaart krijgen of er verschillen zijn in de wijze waarop we denken over onder andere veilige middelen en professionele uitrusting, wet- en regelgeving, beloning en inzet.

POC

Onlangs had het NISA nog contact met een oud-collega. Dankzij dit contact hebben we als netwerk nu een belangrijk point of contact (POC) binnen de organisatie aldaar. Op korte termijn bekijken we of we onderlinge afspraken kunnen maken. Daarnaast hebben

we behoefte aan een POC ter plekke die lid is van de AFMP of de MARVER en met wie we kunnen communiceren over de belangen van onze leden.

STEENTJE BIJDAGEN

Het NISA drijft op vrijwilligers en die zijn van levensbelang als het gaat om goede informatiestromen en om het oppakken van uiteenlopende taken. Vind je de in dit artikel genoemde materie net zo relevant als wij bij het NISA en wil je daarom je steentje bijdragen? En heb je interesse in alles wat te maken heeft met het vakbondslandschap, zoals rechten en plichten, arbeidsomstandigheden, beloningen, inzetvormen, overleg, politiek en internationale samenwerking? En vind je vooral ook de omgang met collega's in het netwerk interessant en kijk je er naar uit om elkaar soms ook in binnen- of buitenland te ontmoeten? Laat ons dit dan weten via info@afmp.nl, want wij hebben je nodig! ■

Future Shocks 2023 (Toekomstige schokken 2023, red.) is de titel van een studie van de European Parliamentary Research Service. Aan de hand van deze studie wil de Europese Unie het hoofd bieden aan de 15 belangrijkste (veiligheids-)risico's voor Europa in de komende jaren. De EU stelt 10 maatregelen voor om deze risico's beheersbaar te maken. Eén van de voorgestelde maatregelen is het verder uitbouwen en vergroten van de capaciteit van de Europese defensieorganisatie. De AFMP en MARVER blijven dit proces nauwlettend in de gaten houden.

AFMP HOUDT VINGER AAN DE POLS BIJ OPBOUW EUROPESE DEFENSIEORGANISATIE

In een op 24 april gepubliceerd artikel (www.afmp.nl/actueel/nieuws-and-blogs/euromil-steunt-snelle-europese-interventie-eenheid) kondigden wij aan dat er in 2025 een snelle interventie-eenheid komt in de EU, de zogeheten Rapid Deployment Capacity (RDC). Deze publicatie werd gevolgd door een artikel (www.afmp.nl/actueel/nieuws-and-blogs/voorbereidingen-voor-snelle-europese-interventie-eenheid-staan-onder-druk) op 14 juni naar aanleiding van de deelname van de AFMP en de MARVER aan een seminar van EUROMIL bij de EU in Brussel. Prominente aanwezigen daar waren de voorzitter van het Militair Comité van de EU (EUMC), generaal Robert Bieger, en een vertegenwoordiger van de NAVO. Tijdens dit seminar stelden wij vragen over de haalbaarheid van de plannen voor de RDC en wilden wij weten hoe goede arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden kunnen worden gewaarborgd voor de collega's uit de EU-landen die hieraan zullen deelnemen.

GOEDE ARBEIDSVOORWAARDEN

Helaas kregen wij in Brussel geen eenduidige antwoorden op onze vragen. Gedurende het seminar werd benadrukt dat de bescherming van de ingezette militairen wordt geborgd via de zogeheten Rules of Engagement en de militaire voorbeholden die de lidstaten hiervoor afgeven. Dit staat naar onze mening echter los van de goede arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden die voor de complete RDC-troepenmacht moeten worden ingeregeld. Daarom blijven wij onze grote zorgen kenbaar maken over de inzet van onze collega's in Nederland en ver daarbuiten.

ENORME BEDRAGEN

De genoemde bedragen in relatie tot de plannen voor het vergroten van de Europese defensiecapaciteit zijn enorm. Voor de periode 2021 tot 2027 is een totaalbedrag gereserveerd van 8 miljard euro! Dat is erg veel geld. Natuurlijk zijn wij ons er terdege van bewust dat de kijk op veiligheid binnen Europa ingrijpend is veranderd door de inval van Rusland in de Oekraïne. Overduidelijk is dat extra moet worden geïnvesteerd om enigszins de bezuinigingen te kunnen compenseren die de afgelopen jaren in heel Europa op defensiegebied zijn doorgevoerd.

NOODZAKELIJKE SAMENWERKING

De derde update sinds 2016 is de samenwerkingsovereenkomst die de EU en de NAVO in januari van dit jaar hebben ondertekend. Die samenwerking beschouwen wij als noodzakelijk. Zowel de EU als de NAVO streeft namelijk naar een hoofdkwartier met een militaire staf en wil troepen paraat hebben staan die altijd en overal kunnen worden ingezet. Naar ons idee is het de grote vraag waar beide organisaties deze capaciteit vandaan denken te halen.

HELE TOER

Voor ons eigen land is het al een hele toer om eenheden op de been te krijgen die de drie hoofdtaken kunnen vervullen. Logischerwijs stelt Nederland zich terughoudend op als twee organisaties om capaciteit vragen voor

het vervullen van de tweede hoofdtak: het beschermen van de internationale rechtsorde. Je kunt je middelen immers maar één keer inzetten in een specifieke periode.

NIEUWE IMPULS

De EPRS publiceerde, zoals in de inleiding al genoemd, een lijvig artikel over de verandering van het Europese landschap sinds de Russische inval in de Oekraïne. Zij schetst hierin de belangrijkste uitdagingen voor de EU en de mogelijke oplossingen. Als oplossing noemt de EPRS veranderingen in het kader van het zogeheten Strategisch Concept of het Strategisch Kompas. Deze kunnen namelijk leiden tot een nieuwe impuls voor de Europese samenwerking op defensiegebied. Ook essentieel is een noodzakelijke samenwerking, ofwel complementariteit tussen de EU en de NAVO. Belangrijk zijn eveneens de derde gemeenschappelijke verklaring van de EU en de NAVO, de zogeheten Act in Support of Ammunition Production (ASAP)-verordening en de toetreding van Denemarken tot de Permanent Structured Cooperation, ofwel PESCO. In het kader van de ASAP-verordening bereikten de Europese Raad en het Europees Parlement onlangs een akkoord over de ondersteuning van de productie van munitie in Europa.

NATIONALE INITIATIEVEN

In het EPRS-artikel wordt verder de nadruk gelegd op de in 2024 geplande verkiezingen voor het Europees Parlement en de herziening van het Strategisch Kompas in het jaar daarna. Het artikel besteedt ook aandacht aan nationale initiatieven, zoals de Duitse Zeitenwende. Dit was de ommezwaai in de geschiedenis van Duitsland, die internationale bekendheid kreeg na de toespraak van Bondskanselier Scholz in de Bondsdag te Berlijn op 27 februari 2022.

INSTRUMENTEN

Naast de bestaande beleidsvormen – Coordinated Annual Review on Defence (CARD), PESCO, European Defence Fund (EDF), European Defence Industry Reinforcement through common Procurement Act (EDIRPA) en ASAP – is er een gamma van instrumenten dat bijdraagt aan de ontwikkeling van de Europese defensiecapaciteit. Deze instrumenten bevorderen de vrijwillige gezamenlijke aanbestedingen van trajecten, stimuleren schaalvoordelen, voorkomen 'dubbelingen' in processen en versterken de totale Europese defensie-industrie.

BEREIDHEID

Een succesvolle uitvoering hiervan is afhankelijk van de EU-lidstaten, van hun bereidheid om bestaande defensie gerelateerde inkooppatronen te veranderen. Vaak verkiezen de lidstaten nog altijd nationale acquisities boven samenwerking in EU-overheidsopdrachten. Enkele mogelijke acties zijn het streven naar een gezamenlijke defensiesector binnen de EU, een grondige evaluatie van PESCO, de totstandkoming van een European Defence Fund en gebruikmaken van het recht op petitie, zoals vastgelegd in artikel 44 van de Treaty on European Union (TEU, Verdrag betreffende de Europese Unie, red.)

TEN HALVE GEKEERD...

Wij kunnen concluderen dat de opbouw van de Europese defensieorganisatie in volle gang is en onze collega's hiervoor worden ingezet. Samen met de EUROMIL-collega's in Brussel houden wij zoals gezegd de vinger aan de pols bij de EU en de NAVO en blijven wij aandacht vragen voor de arbeidsvoorwaarden van defensiepersoneel dat internationaal wordt ingezet. Want ook in Brussel geldt: beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. ■

Wil je meer weten over EUROMIL, de Europese Organisatie van Militaire Verenigingen, waarbij de AFMP en de MARVER zijn aangesloten? Ga dan naar onze online informatiepagina: afmp.nl/euromil.

HOE FUNCTIONEERT DE AFMP EIGENLIJK?

Hoe functioneert de AFMP? Bij wie kan ik terecht met mijn problemen? En hoe kan ik mijn stem laten horen en mijn ideeën over verbeteringen in mijn werkomgeving ventileren? Deze vragen krijgen wij nogal eens van leden. Met deze infographic geven wij hierop zo goed mogelijk antwoord.

Kaderleden (KL)

We hebben een groot netwerk van kaderleden. Bij elk onderdeel van Defensie is een contactpersoon/groepshoofd van ons aanwezig. Wil jij jouw steentje bijdragen aan de AFMP en meedenken over relevante zaken. Neem dan contact op met Elze, Hans, Ron, Arjen of Paul.

Kaderberaad (KB)

Iedere sector – Landmacht, Luchtmacht, Marine, Burgerpersoneel & Postactieven – kent een Kaderberaad (KB) waarin ontwikkelingen binnen een sector worden besproken. Deelnemers aan deze op initiatief van de Kaderraad georganiseerde bijeenkomst zijn leden, contactpersonen, groepshoofden en het specifieke sectorhoofd.

Wil jij daar als lid onderwerpen aandragen en/of invloed uitoefenen op de standpunten van onze kaderraadsleden en uiteindelijk op die van de AFMP? Neem dan contact op met het sectorhoofd van jouw sector!

Kaderraad

Uit de leden van een sector wordt een Kaderraad gevormd. Deze besluit wie vanuit de sector aan het Sectorenberaad deelneemt. De Kaderraad vormt tevens de vertegenwoordiging van de leden in de Bondsvergadering (BV).

Kaderraadsleden

Kaderraadsleden vertegenwoordigen collega's van een sector in onze vereniging. Elk afzonderlijk kaderraadslid is de vertegenwoordiger van 500 leden.

Sectorenberaad (SB)

In het Sectorenberaad (SB) komen de kaderraadsleden bijeen om met het bestuur van gedachten te wisselen over belangrijke zaken, zoals arbeidsvoorwaarden, UKW en pensioen. Zo horen we direct wat er speelt op de werkvloer. Het SB bestaat uit kaderraadsleden en leden van het Algemeen Bestuur (AB). Het SB wordt voorgezeten door een AB-lid.

Sectorhoofden

Elke sector krijgt steun van een sectorhoofd. Word jij geconfronteerd met werkkuitdagingen of heb je vragen? Dan kun je het sectorhoofd van jouw sector hierover benaderen via e-mail of telefoon. In samenspraak met de Kaderraad belegt het sectorhoofd KB's. Zij zijn binnen hun sector verantwoordelijk voor individuele en collectieve belangenbehartiging en voeren overleg met Defensie over o.a. reorganisaties en andere sectorgerelateerde zaken.

Algemeen Bestuur (AB) & Dagelijks Bestuur (DB)

- Het Algemeen Bestuur (AB) – dagelijkse bestuurders én overige algemeen bestuurders – bestaat uit gekozen bestuurders van de werkvloer. Dat zijn Ron Groenewegen, Koos Stauthamer en Appie Traanman. Het voert de visie en het beleid van de vereniging uit en gebruikt daarbij de input uit het SB. De BV benoemt de AB-leden.
- Het Dagelijks Bestuur heeft de dagelijkse AFMP-leiding. Dat bestaat uit voorzitter Ruud Bergsma, onderhandelaar René Schilperoort en secretaris/penningmeester Pauline de Casparis.

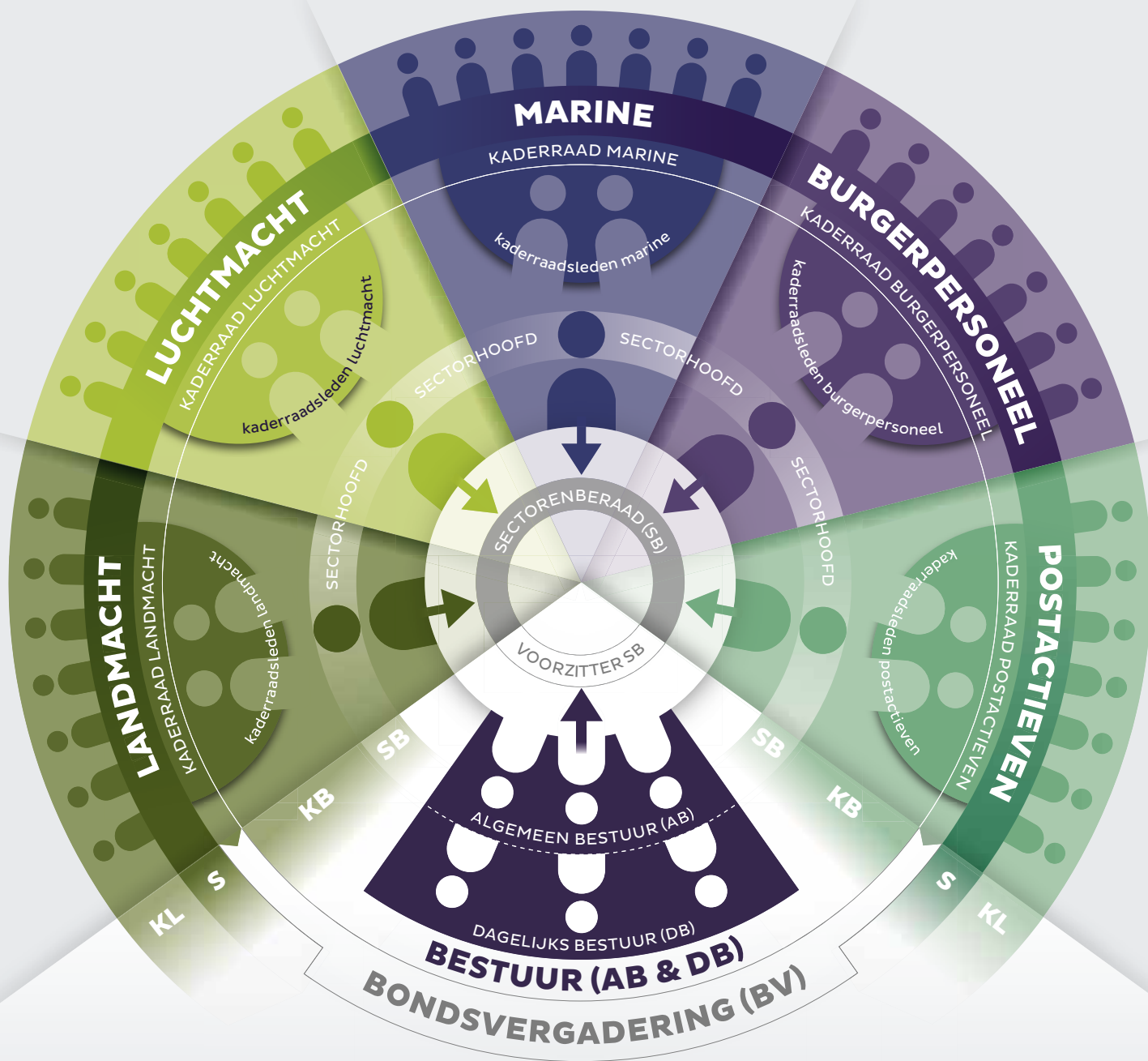
Heb jij vragen voor het bestuur? Mail of bel dan met onze bestuurders. Hun gegevens staan hier: www.afmp.nl/over-afmp/onze-mensen.

Bondsvergadering (BV)

De BV komt als hoogste verenigingsorgaan minimaal eens per jaar bijeen. Deze wordt samengesteld uit de leden van de kaderraden. Zij stellen het beleid vast en kiezen het bestuur. Onze BV is toegankelijk voor alle leden van de AFMP. Daar kun je horen wat er bij ons allemaal speelt of jouw stem laten horen! Bezoek daarom eens onze BV, die wij ruim van tevoren aankondigen via onze website of app.

Heb je nog vragen? Dan kun je ons bellen (085-8900470) of mailen (info@afmp.nl)

AFMP

Neem contact op met onze sectorhoofden:

- LANDMACHT | Elze Mulder (06-53 51 00 73/emulder@afmp.nl) en Hans Treffers (06-82784984 / htreffers@afmp.nl)
- LUCHTMACHT | Ron Segers (06-53 52 6083 / rsegers@afmp.nl)
- MARINE ÉN BURGERPERSONEEL | Arjen Rozendal (06-23 89 55 07 / arozendal@afmp.nl)
- POSTACTIEVEN | Paul Engelbertink (06-12 90 57 48 / pengelbertink@afmp.nl)

Ons bestuur bestaat uit:

DAGELIJKS BESTUUR (DB)	ALGEMEEN BESTUUR (AB)
- Ruud Bergsma (<i>voorzitter</i>)	- Ron Groenewegen
- René Schilperoord (<i>onderhandelaar</i>)	- Koos Stauthamer
- Pauline de Casparis (<i>secretaris/penningmeester</i>)	- Appie Traanman

AFMP-KADERLID PETER DE BLOCK NEEMT AFSCHEID

Tijdens een feestelijke afscheidsreceptie in het Huis van het Regiment Genietroepen te Vught werd op 31 augustus uitgebreid afscheid genomen van adjudant Peter de Block, die na een mooie militaire loopbaan en talloze verdiensten in uiteenlopende rollen voor de AFMP met Leeftijdsontslag Militairen (LOM) is gegaan. Bij zijn afscheid was, naast AFMP-voorzitter Ruud Bergsma, onder meer een ruime vertegenwoordiging van zijn collega-kaderraadsleden binnen onze bond aanwezig.

Zowel binnen als buiten onze bond spande Peter zich volop in voor het welzijn van militairen en dan met name dat van onderofficieren. In diverse rollen en functies was hij in de loop der jaren van grote meerwaarde voor de AFMP. Zo was hij onder meer kaderraadslid en kaderlid bij de sector Landmacht van onze bond. Ook vervulde hij jarenlang de rol van groepshoofd en bekleedde hij diverse posities binnen meerdere medezeggenschapscommissies.

BETROUWBARE BONDGENOOT

In zijn afscheidsspeech sprak Ruud Bergsma als AFMP-voorzitter lovende woorden tot Peter de Block. "Peter is een graag geziene collega, die nooit te beroerd is om zaken aan te pakken," zo benadrukte Ruud. "De samenwerking in de medezeggenschap met hem is hiervan een goed voorbeeld. Je bent een MC'er in hart en nieren. Je wilt stappen zetten voor het team, waar anderen dat

liever niet doen. Daarnaast was je kaderlid, kaderraadslid en ook binnen ons team een trouwe en betrouwbare bondgenoot. Jouw aanpak in het ervoor zorgen dat alles goed blijft lopen en dat de mensen krijgen waar zij recht op hebben, is een voorbeeld voor anderen. Jij baande de weg voor anderen."

TRADITIES

Ruud refereerde ook aan de achtergrond van Peter als genist. Daarom noemde Ruud het Huis van het Regiment Genietroepen een mooie plek om Peters afscheid te vieren. "In het verleden heb ik regelmatig met leden van dit gilde en hun tradities mogen omgaan, zoals het geniepark met het monument, de Uienrats, de brandewijn en het mineurslied," vertelde hij. "Maar vooral hun geschiedenis en het teamgevoel spreken tot de verbeelding. De genie vormt een geheel en een hecht team. En dat was Peter ook voor onze vakbond en de collega's bij Defensie: een teamspeler."

BLOEMEN- EN KLUSBON

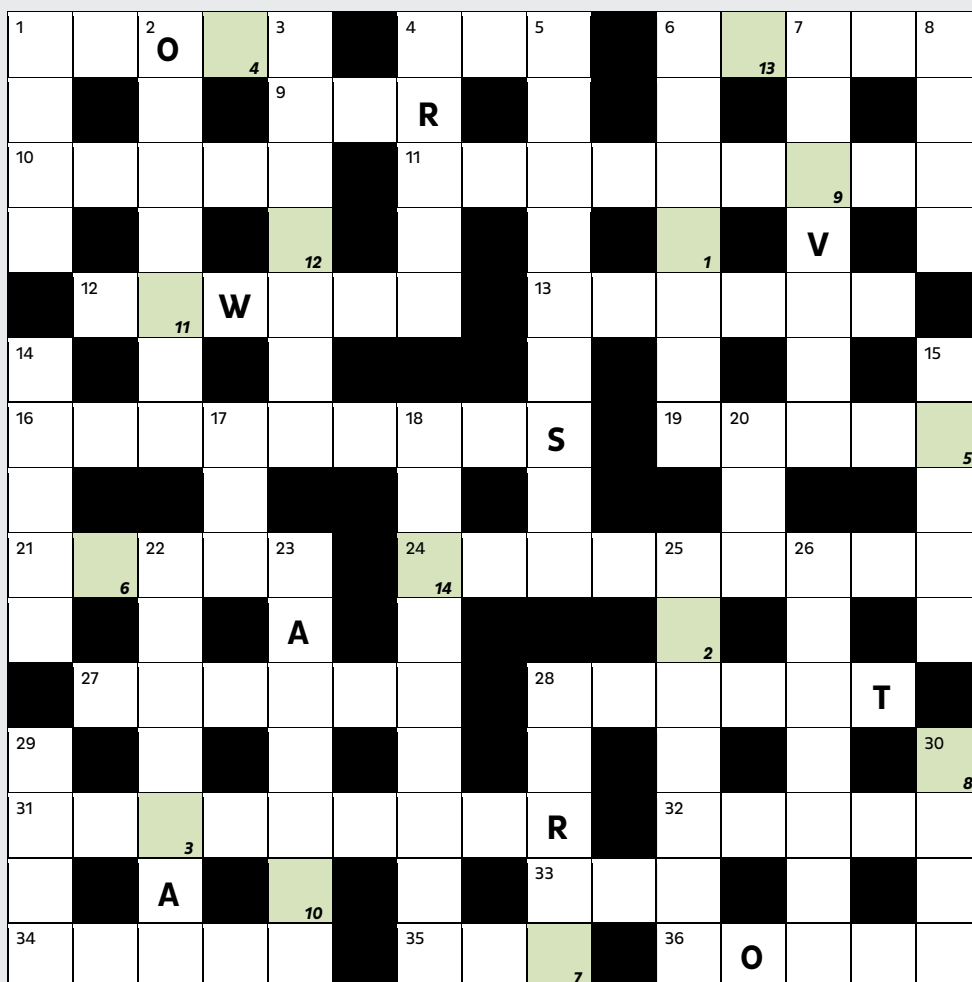
Ruud zette in zijn speech Peters vrouw Elisabeth in het zonnetje. "Mijn eerste geschenk is niet voor jou Peter, maar voor je dame die je bij alles heeft ondersteund en je gang heeft laten gaan," zo zei de AFMP-voorzitter. "Daarom voor jou Elisabeth geen bos bloemen, die krijg je toch meestal al, maar een bloemenbon. Kan je zelf op zoek naar iets wat je mooi vindt."

Ruuds tweede geschenk was voor Peter zelf. "Het komt uit een goed hart en is namens iedereen binnen de AFMP-familie. Met dankbaarheid voor wat je hebt gedaan. Ik hoop dat we je als lid mogen behouden. Wie weet als actief PA-lid of toch in een andere vorm. Voor jou ook een bon, maar dan een klusbond. Die zal vast van pas komen bij je hobby, klussen aan het huis."

Tenslotte wenste hij Peter en zijn gezin een goede en gezonde toekomst toe. ■

LETTERSCHUIVER

Verschuif de letters van de gegeven woorden zodanig dat steeds een ander, correct woord wordt gevormd. Wordt bijvoorbeeld ELF gegeven, dan kan LEF of FEL worden ingevuld. Om u nog wat verder op weg te helpen zijn de letters van het woord VOORWAARTS al ingevuld.

OPLOSSING

HORIZONTAAL

1. Op les
4. Pak
6. De lat
9. Ree
10. Ratel
11. Por 'm eruit
12. Woksla
13. Nepalp
16. Coole hats
19. Dolen
21. Los op
24. Eus sneeft
27. Win vol
28. Poster
31. U, gure vent
32. Magie
33. Lea
34. Et moi
35. Elf
36. Moet 't?

VERTICAAL

1. Oslo
2. Shoptic
3. Eierdop
4. Ik rek
5. Pluimsoep
6. Lijdt rap
7. Everlid
8. Daar
14. Nadal
15. Stang
17. Pot
18. En leef oud
20. Neo
22. O, nog zat
23. An van Es
25. Met riet
26. Geen lat
28. Frats
29. Mast
30. Erf 'm

BONCADEAU

Stuur jouw oplossing van de puzzel **vóór 4 december 2023** naar de redactie van Oplinie via dit e-mailadres: **puzzel@afmp.nl**. Vergeet niet jouw adres te vermelden in jouw mail, want onder de juiste inzendingen verloten wij een boncadeau ter waarde van 25 euro! Uit de goede oplossingen van de puzzel uit het vorige nummer kwam **Jakob van Velzen** uit **Stadskanaal** als winnaar naar voren.

SECTORHOOFDEN

LANDMACHT

Elze Mulder

06 - 53 51 00 73

emulder@afmp.nl

LANDMACHT

Hans Treffers

06 - 82 78 49 84

htreffers@afmp.nl

LUCHTMACHT, DMO

Ron Segers

06 - 53 52 60 83

rsegers@afmp.nl

MARINE EN BURGERPERSONEEL

Arjen Rozendal

06 - 23 89 55 07

arozendal@afmp.nl

POSTACTIEVEN

Paul Engelbertink

06 - 12 90 57 48

pengelbertink@afmp.nl

CONTACT

ALGEMENE ADRESGEGEVENS

bezoek- en postadres

Johan van Oldenbarneveltlaan 46

3818 HB Amersfoort

085 - 89 00 470

fax 085 - 89 00 411

info@afmp.nl

www.afmp.nl

NL72 INGB 00019330 98

AFDELING INDIVIDUELE BELANGENBEHARTIGING (IB)

085 - 89 00 430

fax 085 - 89 00 431

ibb@afmp.nl

LEDENADMINISTRATIE

085 - 89 00 410

la@afmp.nl

OPZEGGEN LIDMAATSCHAP

Er kan een moment komen dat je jouw AFMP-lidmaatschap moet opzeggen, bijvoorbeeld omdat je een baan buiten Defensie hebt aanvaard. Houd dan rekening met de opzegtermijn van twee volle kalendermaanden. Een voorbeeld: je zegt 15 januari op. Je lidmaatschap wordt dan beëindigd per 1 april. Je kunt opzeggen door een brief te sturen naar: AFMP, t.a.v. ledenadministratie, Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort. Je kunt ook een mail sturen naar: la@afmp.nl

WIL JE IETS DOORGEVEN?

Een adreswijziging, ambtsjubileum, leeftijdontslag, opname in ziekenhuis of een uitzending. Of heb je vragen over het lidmaatschap, ledenvoorden of verzekeringen? Dit kun je doorgeven via onze website www.afmp.nl of sturen aan: AFMP t.a.v. Ledenadministratie, Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort

COLOFON

**Uitgave van FNV Veiligheid onder
verantwoordelijkheid van de Algemene
Federatie van Militair Personeel**

Aangesloten bij:

- Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP)
- Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV)
- EUROMIL (Europese organisatie van militaire belangenverenigingen)

REDACTIE

Bart Manders, René Schilperoort,
Fred Lardenoye

REDACTIEADRES

Johan van Oldenbarneveltlaan 46
3818 HB Amersfoort
085 - 89 00 461
redactie@afmp.nl

ONTWERP & VORMGEVING

MW | studio voor grafisch ontwerp

De inhoud van OpLinie valt onder de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de AFMP, met uitzondering van artikelen op naam en de inhoud van de opgenomen advertenties.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen te weigeren of te redigeren. Niets uit deze uitgave mag

worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

OPLAGE

15.000

INTERNET

www.afmp.nl

EMAIL

info@afmp.nl

DRUK

Senefelder Misset

SLUITINGSDATUM KOPIJ

OpLinie nummer 4 2023 sluit op 6 december en verschijnt op 15 december 2023.

Veranderingen? Contact DFD, gebruik de QR

**Last van militaire mist?
Gaat u op uitzending of oefening? Of
gaat u uit dienst? Studeren of zelfstandig
wonen? Gaat u binnenkort samenwonen,
trouwen of juist scheiden? Een woning
kopen, verbouwen of verhuizen?
Is er een kind op komst?**

Het DFD-abonnement biedt u de zekerheid van:

- ✓ Onafhankelijk en persoonlijk advies;
- ✓ Advies bij u thuis, ook 's avonds en in het weekend;
- ✓ Eén aanspreekpunt, 24/7 bereikbaar;
- ✓ Maatwerk oplossingen voor uw beroeps- en privérisico's;
- ✓ Schadeverzekeringen zonder provisie;
- ✓ Geen verrassingen. U weet precies hoeveel en waarvoor u betaalt;
- ✓ Een vlotte schadeafwikkeling;
- ✓ Gemak. U en uw thuisfront hebben er geen omkijken naar.

PROFITEER VAN AANTREKKELIJKE KORTING MET LEDENVOORDEEL FNV

Ledenvoordeel FNV biedt FNV-leden flinke kortingen op allerlei producten en diensten. Naast de jaarvoordelen waar je heel het jaar gebruik van kunt maken, bieden we ook tijdelijke voordelen. Deze vind je elke maand op ledenvoordeelfnv.nl. Je kunt je ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief, zodat je nooit een voordeel mist!

TIJDELIJK VOORDEEL

Maandelijks vele nieuwe voordelen op ledenvoordeelfnv.nl

15% KORTING OP SPORTARTIKELN BIJ FITWINKEL.NL!

Ga voor een fitte en gezonde levensstijl! Als FNV-lid ontvang je nu 15% korting op een breed assortiment sportartikelen bij Fitwinkel. Van loopbanden tot hoela hoops en van dumbbells tot supboards. Fitwinkel heeft het allemaal!

Dit voordeel is geldig t/m 30 november 2023
Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl

15% KORTING

TOT 50% KORTING OP INVENTUM APPARATEN

Bestel als lid van de FNV nu extra voordelig de handige huishoudelijke apparaten van Inventum met tot wel 50% korting! Alle producten zijn van goede kwaliteit, hebben een mooi design en een scherpe prijs. Inventum geeft altijd 5 jaar garantie op alle apparaten. Dus wie slim is... kiest Inventum!

Dit voordeel is geldig t/m 30 november 2023
Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl

TOT 50% KORTING

INVENTUM

50% KORTING OP HET GREAT CHRISTMAS CIRCUS

Acrobaten, clowns en jongleurs schitteren bij de tweede editie van het Great Christmas Circus in Beverwijk. De absolute wereldtop op circusgebied reist exclusief voor deze familieshow af naar Nederland. In de piste ziet het publiek onder meer sensatie in de lucht, handstandacrobaten en comedy voor het hele gezin. Mis het niet!

Dit voordeel is geldig t/m 30 november 2023
Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl

50% KORTING

JAARVOORDEEL

12,5% KORTING BIJ DE ONLINE DROGIST

Vitamines, supplementen, verzorgingsproducten of andere drogisterij-artikelen nodig? Je bestelt al jouw drogisterij-artikelen gemakkelijk, snel en extra voordelig bij De Online Drogist. Als FNV-lid krijg je 12,5% korting op je bestelling (uitgezonderd aanbiedingen, geneesmiddelen en zuigelingenvoeding) én kun je gratis advies krijgen van gediplomeerde drogisten.

Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl

12,5% KORTING

JAARVOORDEEL

WINTERWONDERLAND BIJ CENTER PARCS

Beleef van november tot februari de betoverende magie van Winter Wonderland bij Center Parcs. Stel je voor: de feestelijke versiering van Winter Wonderland die het hele vakantiepark in magische sferen steekt en je leidt naar de Winter Hotspot. En meer: ga gourmetten en rooster marshmallows boven het vuur onder het genot van een warme chocolademelk. Zo komen jullie de winter wel door!

[Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl](#)

TOT 40% KORTING

Center Parcs

WEET JIJ WAAR JE GELD BLIJFT?

De zomer is achter de rug en zo langzamerhand komen de feestdagen weer in zicht. Dit is meestal ook een tijd van hoge kosten. Het is dan ook goed om grip te houden op je uitgaven. Het Nibud-kasboek helpt je hierbij. Door middel van de tabbladenset breng je orde in je financiële administratie.

[Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl](#)

GRIP OP JE GELD

EXTRA 20% KORTING OP DE SLIMME RADIATORVENTILATOREN

Je kamer sneller op temperatuur én besparen op je energierekening met SpeedComfort. De slimme radiatorventilatoren van SpeedComfort brengen de warmte uit je radiator sneller en gelijkmatig de kamer in. Dit zorgt direct al voor meer comfort in huis. Daarnaast kun je flink op je energierekening besparen. Als FNV-lid ontvang je 20% korting bovenop de standaard 10% korting op speedcomfort.nl.

[Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl](#)

20% KORTING

20% LEDENVOORDEEL OP DE LEKKERSTE KOFFIES!

Geniet voordelig van premium koffiebonen, cups en capsules bij Koffievoordeel.nl. Als FNV-lid ontvang je 20% extra korting op alle koffie van Gran Maestro Italiano, Celeste d'Oro & Highlands Gold. Hoe profiteer je? Ga naar [koffievoordeel.nl/fnv](#), selecteer jouw favoriete koffie en gebruik de kortingscode.

[Bekijk het aanbod op ledenvoordeelfnv.nl](#)

20% KORTING

[koffievoordeel.nl](#)
WANT GOEDE KOFFIE IS EEN KEUZE

Onze jaarpartners:

MIS NIETS! SCHRIJF JE SNEL IN VOOR DE NIEUWSBRIEF OP LEDENVOORDEELFNV.NL

Onder voorbehoud van druk- en zetfouten.

Kijk op de website voor de speciale maandaanbiedingen!

LID IN BEELD

GAVIN BRUGGEMAN (28)

LID SINDS 2022

De 28-jarige Gavin Bruggeman is Algemeen Militair Arts in opleiding bij de Koninklijke Landmacht. Sinds eind 2022 is hij AFMP-lid.

HOE WERD JE LID?

De aanleiding hiervoor was dat er van alles mis was met mijn veiligheidsonderzoek om te kunnen beoordelen of ik geschikt was voor mijn werk als militair arts. De kapitein van mijn opleidingspeloton liet me weten dat ik ontslagen zou worden, omdat dit onderzoek zou aantonen dat ik ongeschikt was. Een marechaussee bij de SPEC-opleiding van de KMA adviseerde me toen om AFMP-lid te worden. Bij het oplossen van mijn problemen kon ik dan rekenen op goede hulp van de AFMP. Zelf was ze al AFMP-lid. Ik besloot me toen ook in te schrijven.

KON JE DE PROBLEMEN DIRECT OPLOSSEN?

Ja, gelukkig kon ik mijn problemen zelf oplossen. Al snel bleek dat voor mij het verkeerde veiligheidsonderzoek was aangevraagd. Vervolgens vulde ik de vragenlijst van het juiste onderzoek in en was alles binnen twee weken geregeld. Uiteindelijk had ik jullie hulp dus toch niet nodig. Ik vind het wel een fijn idee dat ik in de toekomst bij jullie terecht kan als ik tegen problemen aanloop waarover ik zelf geen kennis heb.

WAT IS DE MEERWAARDE VAN JOUW LIDMAATSCHAP?

Na mijn inschrijving ben ik me meer in de AFMP gaan verdiepen. Het sprak mij erg aan dat de AFMP de grootste Nederlandse militaire vakbond is, die bovendien is aangesloten bij de FNV. Hoe meer leden je hebt, des te gerichtter je namelijk kunt strijden voor de belangen van Nederlandse militairen en hoe meer invloed je op Defensie kunt uitoefenen.

WELKE STAPPEN ZETTE JE AL OM MILITAIR ARTS TE WORDEN?

In augustus 2022 startte ik met mijn opleiding van twee jaar tot Algemeen Militair Arts. Verder volgde ik onder meer de verkorte specialistenopleiding bij de KMA. Daar leerde ik hoe het is om militair te zijn en tegen welke uitdagingen je in dit werk kunt aanlopen. Onlangs rondde ik mijn stage van een half jaar bij een civiele huisartsenpraktijk af. Die stage vond ik leuk, maar ik merkte wel dat ik in de toekomst niet in een praktijk in de burgermaatschappij aan de slag wil.

WAT SPREEKT JE HET MEEST AAN BIJ DEFENSIE?

Bij Defensie heerst, in tegenstelling tot mijn ervaringen in de civiele beroepspraktijk, een goede teamgeest en een open sfeer, waarin je de gelegenheid hebt om je eigen carrièrepad te kiezen. Vriendjespolitiek bestaat niet en er is altijd een collega die iets voor jou wil of kan betekenen. ■

**'BIJ DEFENSIE
HEERST EEN GOEDE
TEAMGEEST'**